

KYYHKYNNEN

Teologian ylioppilaiden tiedekuntayhdistyksen julkaisu // vuodesta 1853

Pääkirjoitus:
Kuka pelkää pimeää s. 4

Cult Cunth - Liity Kulttiin s. 14

**Seitsemän tarinaa seksuaalisesta
hyväksikäytöstä** s. 18

Pimeys

Toimitus

Tässä esiintyy Kyyhkynen toimitus.

Jemo Kettunen
päätoimittaja

Matias Kontulainen
päätoimittaja

Ville Tarpila
taittaja

Ella-Maria Heinonsalo
toimittaja

Emmy-Lee Nykvist
kuvittaja

Iida Leinonen
toimittaja

Tuija Numminen
toimittaja

Lila Lukkarinen
toimittaja

Frida Mäkelä
toimittaja

Susanna Ranta
toimittaja

Enja Seppänen
toimittaja

Viljami Salo
toimittaja

Tässä lehdessä

4 Pääkirjoitukset

6 Puheenjohtajan tervehdys

7 Teologi testaa: Waking up -meditaatiosovellus

8 Kirja-arvio: Jäniskerroin

9 Syväluotaavaa pohdintaa nauhurin ääreltä

12 RAKKAUTTA & ANARKIAA 2020:
Uskonnollisesta kääntymisestä hengelliseen
kavallukseen

14 Cult Cunth – liity kulttiin

17 Hakekaa minut pois täältä

18 Seitsemän tositarinaa seksuaalisesta
hyväksikäytöstä

24 Runoaukeama

KYYHKYKEN

Julkaisija

Teologian Ylioppilaiden Tiedekuntayhdistys
TYT/Kyyhkynen PL 4
00014 Helsinki
s.posti: kyyhkynen@tyt.fi
www.kyyhkynen.tyt.fi

*Ilmestynyt vuodesta 1853
167. vuosikerta*

Hallituksen puheenjohtaja Anni-Sofia Nikki

Kannen kuva Steve Halama / Unsplash

*Tämä julkaisu on saanut HYY:n
järjestölehtitukea.*

TeolKyyhkynen

@kyyhkynenlehti

Kuka pelkää pimeää?

Pimeys on sana, joka herättää sen sanoessa monia mielikuvia, jotka liittyvät usein negatiivisiin asioihin. Olen kuitenkin pohtinut taannoin, että onko käsite selitettävissä vain yhdestä perspektiivistä. Pimeys voi liittyä myös rauhallisuuteen ja uneen. Uni on tärkeä asia biologisesti, ja unen tarpeellinen saaminen on merkki monipuolisesta jaksamisesta. Joka paikassa välkkyvät valot taas ovat sellaisia, joita katsellessa voi syntyä levoton olo.

Pimeys on myös asia, joka vahvistaa kirkkaita objekteja, joten pimeyden hyvät assosiaatiot voivat olla relativistisia. Esimerkiksi syksyn pimeys voi olla monelle ihmiselle sellainen, että se saa heidät viettämään syksyisiä rentoutumishetkiä kuuman juotavan, mukavien vaatteiden ja kirjan äärellä. Rippileireillä on ollut päivien päätteeksi iltahartauksia, jolloin huoneesta sammutetaan lamput, ja huonetta valaisee joko yksi tai muutama kynttilä. Tämä saa rippikoulunuorison levollisemmaksi ennen nukkumaanmenoa.

Kuitenkin on ymmärrettävä, miksi käsitykset pimeydestä voivat olla negatiivisia, ja miten se on vaikuttanut meidän kulttuuriimme. Johanneksen evankeliumissa Jeesus sanoo: ”Se, joka seuraa minua, ei kulje pimeässä, vaan hänellä on elämän valo.” (Joh. 8:12). Tätä viittausta on käytetty monessa retoriikassa eri tavoin. Pimeys voi tarkoittaa pahuutta, mutta se voi liittyä myös siihen, ettei pimeässä näe eteensä ilman valoa. Näitä molempia näkökulmia voidaan käyttää kristillisessä näkökulmassa Jeesuksen seuraamiseen liittyen.

Luomiskertomuksen alussa oli pelkästään pimeys, ja ensimmäisenä päivänä Jumala loi valon. Tämä tilanne inspiroi myös ihmisiä, jotka ovat metaforistisessa pimeydessä, eikä näe minne mennä. Pimeys ei ole pysyvää, ja sen jälkeen tulee valo. Asioilla on siis tapana järjestyä omalla tavallaan johonkin suuntaan, joko suunniteltuna tai mysteerisellä tavalla. Ja välillä pitää nukkua, jotta jaksaa herätä nousevan aurinko valonsäteisiin.

Toisaalta, onko jatkuva pimeys hyvä asia? Jos on koko ajan pimeää, eikä näe minne mennä, niin tilanne on toivotonta ja epävarmaa. Loputon levollisuus voi myös olla lopulta tylsää, koska ihmismieli tarvitsee jatkuvasti virikkeitä ja kiinnostavia asioita. Moni ihmisen kehittämä innovaatio on sellainen, jossa on välkkyviä valoja tai kovia ääniä. Ihminen tarvitsee myös merkityksellisyiden valonpisteitä, koska hän potee jatkuvaa eksistentiaalista tuskaa, ja sellaiselle ajattelulle on entistä enemmän aikaa. Pohdinnat elämän ja kuoleman merkityksestä ovat ominaisuuksia, jonka vuoksi hengellisyys on vahva osa ihmistä.

Aiemmin mainittujen näkökulmien perusteella voisi siis sanoa, että valoa ja pimeyttä ei voi suoraan rinnastaa hyvään ja pahaan, vaikka sellaisia konnotaatioita syntyy alitajunnastamme nopeasti kulttuurimme vaikutuksesta.

Valon ja pimeyden vuorovaikutteisuus, ei kuitenkaan välttämättä rinnastettavissa hyvään ja pahaan

Kieli määrittää vahvasti tapaamme ymmärtää todellisuutta, mutta valon ja pimeyden kaltaiset fyysiset ilmiöt vaikuttavat tapaamme katsoa maailmaa. Jokaisen ihmisen elämässä on yksilökohtaisella tavalla näitä molempia, joka tekee tästä kaikesta yhtä mysteeriä. Jollain tavalla on vaikea kuvitella elämän olevan jompaakumpaa yksipuolisesti, vaikka universaalina tavoitteena olisi hyvyys päämääränä.

Matias Kontulainen

Matias Kontulainen on teologi ja ihminen, jota kiehtoo monenlaiset kontrastit elämässä ja arjessa.

Pimeys on hetken euforiaa

Tämän kertaisen Kyyhkynen teemana on pimeys.

Yhdeksänkymmentäluvun kasvattina ja nykyisenä teologina ensimmäinen impulssini oli kirjoittaa artikkeli tai kaksi Luciferin ja Jeesuksen suhteesta sekä modernista saatananpalvonnasta.

En kirjoittanut. En löytänyt helvetin lieskojen keskeltä teemaan sopivaa pimeyttä.

Eräät humaaneimmista ja lämpimimmistä tuntemistani ihmisistä ovat hengellisesti läheisissä väleissä Saatanan kanssa. Mikäli tie heidän esimerkinsä mukaiseen lähimmäisenrakkauteen, välittämiseen ja aitoon läsnäoloon voi löytyä Langenneen kautta, voin todeta tuon pimeyden sijaan valoksi.

Se mikä toisille on vastustaja, voikin olla toisille sparraaja. Joidenkin ihmisten hengelliseen ympäristöön voivat mahtua yhtäaikaisesti sekä Jeesus että paholainen, ja usein nämä jopa tarvitsevat toisiaan.

Entisaikain räväkkä Saatana on salonkikelpoistunut, käynyt yliopiston ja siemailee Margaritaa vegaanipihvin kanssa. Nykyajan hengellinen pimeys löytyy muualta kuin Perkeleestä.

Mustiin pukeutuneen räyhähengen, täynnä tyhjää uhmaa ja rienausta, sijaan pimeys verhoutuu nykyään usein lumenvalkeaan.

Pimeys ei ole valon puutetta, vaan tyhjää valoa. Helppoja vastauksia vaikeisiin kysymyksiin. Vain 396€ sis. alv., tänään suoraan netistä.

Pimeys lymyilee sosiaalisesta mediasta ladattavissa narratiiveissa, jotka vakuuttavat, että sinä todellakin voit meemipohjalta tuntea asiat paremmin kuin vuosikausia aihetta opiskelleet, akateemisen maailman koettelemat asiantuntijat.

Elohopean tavoin pimeys väistää suoria, kovia kysymyksiä, ja tarjoaa tilalle hetkellistä euforiaa ja oikeassa olemisen tunnetta.

Pimeys paukuttaa homoa Raamatulla poskelle, valitsee lukea vihaa rakkauden sijaan.

Pimeys on haaste, jolle on annettu periksi.

Siksi on vaikeaa saada kiinni pimeydestä. Sitä voi osoitella nautinnollisesti toisissa, mutta kun kesken kiivaيمان someväittelyn tulee totuuden hetki ja pitää tunnistaa pimeys omista sanoistaan, kuka meistä löytää valokatkaisijan ja painaa sitä?

Aikamme haaste on elää valonsa todeksi ilman, että julistaa sitä halogeenilampulla toisen kasvoille.

Oikea valon työ on tutustua pimeyteen ja tuntea myötätuntoa sitä kohtaan tasa-vertaisena, ei alentuvana. Pimeyden vastakohta ei ole valo, vaan nöyryys.

Jemo Kettunen

Kyyhkynen päätoimittaja Jemo Kettunen on muusikko, teologi ja toimittaja, joka työskentelee päivittäin ankarasti oman pimeytensä parissa.

Kuva: Tilda Hopia

Valot pimeyksien reunoilla

Syksyinen tervehdys kaikille!

Toivottavasti syksy on lähtenyt itse kullakin hyvin käyntiin poikkeuksellisesta tilanteesta huolimatta. Tietyt asiat kuitenkin pysyvät, ja yksi niistä on Kyyhkysen ilmestyminen.

Fanitan suuresti Apulantaa ja erityisesti heidän kappalettaan ”Valot pimeyksien reunoilla”. Tämän lehden teemana on pimeys, joten kappale sopii mainiosti tähän teemaan.

Mutta mitä pimeys sitten on? Miten se näkyy, miten sen voi kokea? Pimeys on asia, johon viitataan usein ja monessa eri merkityksessä. Se voi olla pimeyttä, joka tulee syksyn edetessä ja kaamoksen koittaessa, se voi olla pimeyttä, joka iskee henkisesti, kun asiat tuntuvat raskailta ja vaikeilta.

Kulunut vuosi on ollut yhtä myllerrystä. Poikkeustilanne on aiheuttanut pimeyttä ihmisille erilaisin tavoin. Asiaa ei välttämättä helpota se, että syksyn edetessä päivät pimenevät ja valona saattaa toimia kirkasvalolamppu. On OK, että epätoivo iskee, kun ei tiedä, mihin tilanne tässä etenee. Itse välillä ainakin koen pimeyden laskeutuvan väliaikaisesti ylleni, kun epävarmuus saa ajatuksistani otteen.

Entä mikä on sitten valoa, mistä valoa voi löytää? Olen oppinut sen, että valot todellakin ovat pimeyksien reunoilla, vaikka niitä ei aina hahmotakaan. Minua lohduttaa tieto siitä, että valoa on nähtävissä: yksi asia, mikä minua siitä muistuttaa, on käsivarteeni tatuoidut sanat ”valo voittaa”. Valoa voivat olla toiset ihmiset, kuten ystävät ja perhe, valoa voivat olla lemmikit, harrastukset tai pienet asiat. Toivon, että kukin löytää sen oman valonlähteensä. Valoa voi myös löytää itsestään: sen vuoksi on tärkeää pitää huolta myös omasta hyvinvoinnistaan ja tehdä asioita, joista pitää.

Valot pimeyksien reunoilla

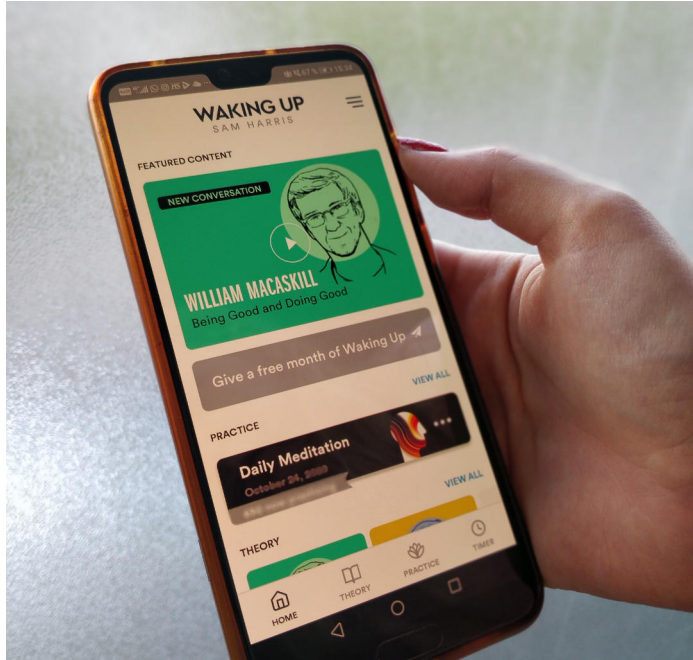
Ovat toisinaan himmeitä ja harvassa

Sulla on sisällä valtameren kokoinen voima, jonka sä voit oppaaksesi valjastaa.

Apulanta- Valot pimeyksien reunoilla

Valoa jokaisen syksyyn,

Teologi testaa: Waking up-meditaatiosovellus

Teologi testaa -juttusarjassa toimittajat kokeilevat erilaisia, uskontoon ja henkisyyteen liittyviä rituaaleja ja harjoituksia, ja raportoivat kokemuksistaan Kyyhkysen lukijakunnalle.

Ohjattua meditaatiota tarjoavat älypuhelinsovellukset ovat olleet viime vuosina länsimaissa suuressa suosiossa. Eräs suosittu meditaatio-sovellus on neurotieteilijä, filosofi Sam Harrisin lanseeraama meditaatio- ja mindfulness-sovellus Waking up, joka rakentuu lukuisten erilaisten mindfulness-tekniikoiden ja harjoitusten ympärille. Uskonnotonta henkisyttä ajavan Harrisin kehittämä sovellus on nimensä veroinen; tarkoitus on herätä havaitsemaan oma mielensä sen kaikessa kattavuudessa. Mitä kaikkea Waking up pitää sisällään?

Waking uppin lataaminen ja ensimmäiset viisi meditaatiota ovat ilmaisia, mutta tämän jälkeen sovellus maksaa 14,99€ kuukaudessa. Suhteellisen korkea hinta voi tuntua opiskelijasta kynnyskysymykseltä, mutta Waking upin tiimillä on tarjota ongelmaan reilu ratkaisu. Sovellus on nimittäin saatavilla myös ilmaiseksi, mikäli tilaajalla ei ole mahdollisuutta maksaa sovelluksesta koituvia kuluja. Ilmainen tilaus on mahdollista hankkia sähköpostitse, ja kehittäjät korostavat, ettei kukaan joudu jäämään sovelluksesta paitsi tahtomattaan.

Sovelluksen käyttö suositellaan aloittamaan johdantokurssista, jonka aikana uusi tilaaja johdatellaan meditaation maailmaan Sam Harrisin rauhallisen äänen ohjaamana. Johdantokurssilla täysin vasta-alkajakin pääsee perille meditaatioharjoituksen luonteesta, ja syventää ymmärrystään tietoisuudesta päivä päivältä askeleen pidempien harjoitusten myötä.

On kenties harhaanjohtavaa puhua meditaatiosovelluksesta, sillä varsinaisten harjoitusten lisäksi Waking upista löytyy myös lyhyitä, meditaation ja mindfulnessin teoriaa avaavia äänitettyjä oppitunteja sekä pidempiä podcast-tyyppisiä keskustelutuokioita, joissa Harris sivuaa erilaisia meditaatioon ja mieleen liittyviä teemoja vaihtelevien asiantuntijavieraiden kanssa. Harjoitusten ohella sovelluksen käyttäjä voi aloittaa heti myös teoriaan perehtymisen ja oppia näin ymmärtämään

myös harjoituksia syvällisemmin. Teoriatuntien ja keskustelujen puheenaiheina toistuvat niin tietoisuus, kiitollisuus, vapaa tahto ja mielen terveys kuin ihmisyyden ja olemassaolo yleensäkin.

Sovelluksen perimmäinen tarkoitus onkin Harrisin sanoin pyrkimys ymmärtää mieltä. Harris lupaa harjoitusten johtavan todennäköisesti tasapainoisempaan ja tyydyttävämpään elämään, mutta painottaa, ettei se ole meditaation syvin tarkoitus. Kaikki lähtee kiinnostuksesta omaa mieltä kohtaan, ja harjoitukset vain auttavat näkemään jotain uutta tietoisuudesta itsestään.

Sovellus tarjoaa peruskurssin lisäksi toki myös lukuisia ohjattuja meditaatio- ja mindfulness-tekniikoita koostettuna omiksi kursseikseen. Erilaiset kurssikokonaisuudet, kuten myötätuntoa ja rakkautta kehittävä metta tai zen-meditaatio Koan Way tarjoavat kaikki hieman erilaisen lähestymistavan meditaatioon ja mindfulnessiin. Mielenkiintoinen lisä on myös lapsille tarkoitettu meditaatio, joka koostuu lyhyistä, erilaisiin aisteihin ja teemoihin keskittyvistä jaksoista. Erilaisia tekniikoita ja lähestymistapoja on siis tarjolla, ja mieltään pidemmälle harjoittanut voi myös asettaa pelkän ajastimen ja meditoida vapaasti haluamansa ajan.

Kaikki on tehty länsimaalaiseen, hektiseen elämäntyyliin sopivasti helposti lähestyttäväksi ja lyhyet, kymmenen minuutin päivittäiset meditaatiot onnistuvat kiireiseltäkin. Meditaatioharjoituksissa keskitytään paitsi erilaisiin tekniikoihin, myös rutiiniin ja motivaation muodostumiseen. Sovelluksen käyttäjän on mahdollista asettaa itselleen päivittäinen muistutus, jonka avulla meditaatiosta muodostuu tiettyyn aikaan joka päivä toistuva rutiini. Sovellus mahdollistaa myös yksilöllisenustomoinnin käyttäjän omien tarpeiden ja toiveiden mukaisesti. Harjoituksen pituuden ja tyypin voi määrittää itse, ja on täysin käyttäjän omista käsistä lähteekö itse harjoituksen lisäksi perehtymään myös harjoitusten taustaan ja teoriaan.

Esimerkiksi toiseen crittään suosittuun meditaatio-sovellukseen Headspaceen verrattuna Waking up-harjoitusten tyyliin kuuluvat yksityiskohtaiset ohjeet siitä, miten ja minne mieltä tulisi suunnata. Tämä jakanee mielipiteitä. Siinä, missä spesifit ohjeet voivat auttaa yhtä keskittymään ja pääsemään jyvälle omasta tietoisuudesta, voi toinen kokea jatkuvan ohjauksen häiritsevänä. Myös moniin muihin vastaaviin sovelluksiin kuuluva taustamusiikki loistaa harjoituksissa pois saolollaan. Waking upia arvioidessa on syytä muistaa, ettei kyseessä ole monen muun länsimaisen sovelluksen tavoin ensisijaisesti rentoutumista tai hyvää mieltä tavoitteleva appi, vaan kaiken keskiössä on omaan mieleen tutustuminen sen kaikessa rikkauudessa.

Lopulta kokemus sovelluksen mahdollisuuksista on jokaisen itse päätettävissä. Erilaisten harjoitusten ja meditaatioperinteiden yhteen niputtamisen mielekkyydestä voi olla montaa mieltä, mutta selvää on että Waking up tarjoaa tehokkaan ja helposti lähestyttävän tavan syventyä meditaatioon. Sovellusta voi käyttää yksinkertaisen meditaatio-rutiinin muodostamiseksi tai hakea kokonaisvaltaista ymmärrystä harjoitusten taustalla. Meditaatio tämänkin appin kontekstissa on mielenkiintoinen kokemus, josta jokainen kiinnostunut voi ottaa selvää ennen kaikkea omalla mielellään.

Teksi ja kuva: Lila Lukkarinen

Kirja-arvio: Jäniskerroin

Oletko joskus miettinyt, mitä tekee vakuutusmatemaatikko? Ei kuulosta kovin mielenkiintoiselta. Antti Tuomaisen uusin kirja Jäniskerroin valottaa hyvin tätä puolta. Tai no, ammatillisesti tietenkään ei, sillä kyseessä on rikosromaani. Päähenkilö nyt vaan sattuu olemaan vakuutusmatemaatikko Henri Koskinen.

Pidän Antti Tuomaisen mustasta huumorista. Tämänkin kirjan päähenkilö on aluksi hieman kuivakkaan oloinen mies, jonka päässä tuntuu liikkuvan ainoastaan numeroita. Syistä, joihin hän ei ole voinut mitenkään itse vaikuttaa, hänestä tulee yllättäen seikkailupuiston omistaja. Muitakin ikäviä yllätyksiä ilmaantuu oikein jonossa; talousepäselvyyksiä, lainoja epä-määräisistä lähteistä, kovakouraisia rikollisia. Asiat etenevät vauhdikkaasti. Henrin vakuutusmatemaatikon ajattelu- ja laskentatavasta onkin yllättäen suuresti hyötyä häntä rasittavien ongelmien ratkaisemisessa. Jännitys säilyy loppuun asti.

Antti Tuomaisella on sujuvan kirjoitustavan lisäksi tarkastella yksinkertaisiakin asioita monelta eri tasolta. Tapahtumat etenevät ennalta arvaamattomasti, päähenkilön on kyettävä nopeisiin ratkaisuihin yllättävissä tilanteissa, joihin hän tahottomaan joutuu. Myös sivuhenkilöistä paljastuu matkan varrella kaikenlaista. Ehkäpä ilmassa on pientä romantiikkaakin.

En tiedä, paljonko Tuomaiselta menee aikaa faktojen tark-
8 – kyyhkynen

istamiseen, mutta ne ovat hänen kirjoissaan aina kohdallaan. Tässäkin tarinassa hän kuvaa tarkasti muun muassa seikkailupuiston toimintaa, junien kulkua matkalippu-
vöhykkeineen tai museokäyntiä. Mielestäni tosiasioden tulee olla kirjoissa oikein, että uskottavuus säilyy. Luulenpa, että myös kirjan laskukaavat ovat oikein, mutta niitä en heikolla matematiikallani edes yrittänytkaan tarkistaa. Kirjan lähdeluettelossa onkin mainittu liuta alaan liittyviä kirjoja tilastomatematiikasta, todennäköisyyksistä ja riskeistä.

Jos pidät jännityksestä, seikkailupuistoista, epätavallisella järjenjuoksulla varustetuista ihmisistä tai hauskaasta mustasta huumorista, pidät varmasti myös tästä kirjasta. Tuomainen lisäksi aloittaa kirjansa aina niin koukuttavasti, että sehän on ihan pakko lukea loppuun, jotta tietää, miten siinä oikein käy.

Niin, se jänis. Kyllä. Jäniksellä on iso rooli tässä kirjassa. Lue niin tiedät.

Jäniskerroin

Antti Tuomainen

Otava 2020

340 sivua

Teksti: Tuija Numminen

Syväluotaavaa pohdintaa nauhurin ääreltä

Keväällä alkoivat yhteiskunnalliset toimenpiteet koronaviruksen leviämisen hillitsemiseksi, ja silloin sai alkunsa myös Rasmus Tillanderin ja Aleksi Enqvistin luotsaama Spotify-podcast Uskonnonfilosofinen podcast. Nimi kertookin tyhjentävästi, mistä on kyse, ja sen parissa voi viettää sitä paremmalla syyllä, että ihmisten ilmoille ei päässyt yhtä usein kuin ennen viime kevättä. Mutta mikä tarkalleen toi innostuksen tälle projektille? Otin asiasta selvää haastattelemalla Rasmusta ja Aleksia.

Esitelmää ensin itsenne. Mikä on teidän akateeminen status, ja missä etenette opinahjoillanne?

A: Olen gradua vaille valmis teologian maisteri, opiskelen myös valtsikassa filosofian maisteriohjelmassa käytännöllistä filosofiaa. Teologisessa opetussuunta on opettajalinja, ja opetettaviin aineisiin kuuluvat uskonto, filosofia ja elämäntutkimus-tieto. Gradua teen Hilary Putnamin filosofiasta ja pragmaattisesta realismista uskonnonfilosofiassa.

R: Mä olen teologian tohtorikoulutettava, koulutukseltani teologian ja valtiotieteen maisteri. Tällä hetkellä teen väikkäriä kuvittelukyvyyn ja uskonnollisuuden suhteista pragmatistisessa uskonnonfilosofiassa.

Olette kumpikin opiskelleet uskonnonfilosofiaa pääaineinanne. Miten päädyitte tähän valintaan?

R: Tulin teologiseen vahvasti sillä mielikuvalla, että musta tulee seuraava Jaakko Hämeen-Anttila, ja että menen opiskelemaan uskontotiedettä. Sitten menin ensimmäiselle arabian kurssille ja totesin sen olevan liian vaikeata, jonka jälkeen päätin tehdä

jotain muuta. Alun alkaen mua on kiinnostaneet isot kysymykset liittyen siihen, että miksi ihmiset uskovat asioihin. Uskonnonfilosofiasta löytyi siihen hyviä vastauksia. Sain inspiraation luettuani John Hickin Uskonnonfilosofiaa. Se oli kaikkein kiinnostavin kirja, mitä piti lukea avoimen opintojen aikana, ja sen johdosta se oli luonnollinen valinta.

”Päädyttiin Rassen kanssa tekemään filosofian perusopintoja kesäopintoina, ja siitä sitten kiinnostus filosofiaan heräsi. Tosin tuolloin kaljaa juotiin enemmän kuin oltiin luennolla.”

A: Kun tulin teologiseen, mulla ei ollut halua olla seuraava miikään. Halusin lähinnä mennä opiskelemaan historiaa, mutta silloin en olisi päässyt Helsinkiin opiskelemaan. Päädyin sitten hakemaan teologiseen opiskelemaan kirkkohistoriaa. Parin ensimmäisen vuoden jälkeen huomasin, ettei tämäkään ollut aivan oma juttu. Päädyttiin Rassen kanssa tekemään filosofian perusopintoja kesäopintoina, ja siitä sitten kiinnostus filosofiaan heräsi. Tosin tuolloin kaljaa juotiin enemmän kuin oltiin luennolla. Uskonnonfilosofian opiskeluun vaikutti lyhyesti sanottuna aiheeseen tutustuminen kirjallisuuden ja keskustelujen kautta. Kiinnosti näkökulmat siihen, että miksi ihmiset uskovat ja mihin, kun sanovat uskovansa johonkin. Aluksi kiinnosti, miten tiede ja uskonto suhtautuvat toisiinsa, mutta nykyään kiinnostaa tutkia, onko uskonnollisilla uskomuksilla jokin

erityinen rooli inhimillisissä käytännöissä.

Mistä saitte inspiraation uskonnonfilosofiselle podcastille, ja onko teillä ollut esikuvia siihen liittyen?

R: Idea oli olemassa silloin, kun me tehtiin harjoitushenkistä podcastia. Siinä vaiheessa puhuimme, että pitäisikö tehdä uskonnonfilosofista podcastia. Jos puhutaan esikuvista, niin Päivystävät dosentit ovat varmaan olleet meille molemmille esimerkkejä lupsakassa tieteellisyydessään.

A: Olemme halunneet välittää sellaisen vaikutelman, että ollaan siinä skolaarisen ja populaarin keskustelun välissä. Emme ajatelleet podcastin olevan suunnattu toisille uskonnonfilosofian harjoittajille vaan laajemmalle yleisölle. Kuitenkin tuodaan omaa tulkintaa ja näkemyksiä myös uskonnonfilosofian harjoittajina.

Teillä on ollut jaksoja muun muassa Jumalan kuolemasta, jumaltodistuksista ja pahan ongelmasta. Ovatko nämä kysymyksiä, joita halusitte omakohtaisesti käsitellä, vai halusitteko tarjota jotain yleisöä kiinnostavia aiheita?

A: Varmaan sekä että. Jumalan kuolema -trilogia lähti meidän visiosta, että miten uskonnonfilosofiaa pitäisi lähestyä historiallisesti. Pohdimme, että miten me lähestymme uskonnonfilosofia keskusteluja, ja päätimme tehdä hyvin kunnianhimoisen tulkinnan 1500-luvulta asti.

R: Pohja oli kuitenkin siinä, että haluttiin tehdä omaa tulkintaa uskonnonfilosofian historiasta ja tuoda esiin meistä tärkeitä kohtia.

A: Aihe toimii hyvänä johdatuksena siinä mielessä, että mitä podcastin kuuntelijan olisi hyvä tietää uskonnonfilosofiaan liittyen ja miksi uskonnonfilosofia on mitä on.

Haluatte siis suunnata podcastinne myös niille, jotka ovat aiheenne suhteen noviiseja tai asiantuntijoita?

R: Me saatiinkin palautetta eräältä ihmiseltä, jolle filosofia oli aluksi vierasta, ja että ensimmäiset kolme jaksoa olivat hyviä alustuksia aiheeseen. Jos mietitään seuraavia jaksoja, niin Jumalan olemassaolo oli klassikkoaihe, joka piti saada pois alta. Sitten taas pahan ongelmassa pääsimme tykittelemään siitä, mikä meitä kiinnostaa. Yritämme pitää balanssin uskonnonfilosofian kannalta oleellisen asian ja revittelyn välillä.

A: Se kun miettii, millaiset aiheet ovat suosittuja esimerkiksi YouTubessa, niin ne ovat peruskysymyksiä Jumalan olemassaolosta, tieteen ja uskon suhteesta, sekä uskonnon rationaalisuudesta. Ehkä sellaiset asiat liittyvät usein kristillisen uskon puolustukseen, mutta meillä ei ole intressiä puolustaa mitään, pikemminkin pyrimme olemaan vahvasti eri mieltä ihan kaikkien kanssa. Ei kuitenkaan itseistarkoituksena.

R: Kyllä meidän piti välillä rakentaa vastakkainasettelua esimerkiksi jumaltodistusten jaksossa. Me ollaan siitä saatu kaik-

kein eniten positiivista palautetta, että kun me heti lähdettiin väittelemään, niin me oikeasti väiteltiin. Sovimme kuitenkin etukäteen, mitä mieltä me olemme.

A: Eikä silloin ollut hirveästi panoksia väittelyssä.

R: Mutta väittely on selvästi tapana sellainen, joka vetoaa ihmisiin.

Eli akateeminen sävy on siinä mielessä tärkeää, että silloin saa välineitä omiin näkemyksiinsä elämäntodistuksesta riippumatta jäsentämisen ja uudelleentulkinnan mielessä?

R: Me yritämme pitää balanssin siinä, että tasapuolisesti kritisoidaan kaikkia osapuolia, myös itseämme. Silloin siitä ei tulisi sellainen olo, että jotain näkökantaa suosittaisiin. Kuitenkin on joitain maaleja, joihin tulee iskettyä. Sellaiset ääripäät kuin uusateistit ja fundamentaaliuskovaiset ovat sellaisia, joihin on helppo iskeä. Olemme kuitenkin yrittäneet välttää sellaista halpamaisuuden vuoksi.

A: Pyritään hakemaan sellaisia näkökulmia, jotka esiintyvät relevantissa nykyakateemisessa keskustelussa omista tutkimusistamme käsin. Ei kuitenkaan lähdetä tekemään ihan sellaista perusmeininkiä, vaikka jumaltodistusjaksossa olimme valmiin kaman varassa.

Kun mietitään tätä muuttuvaa aikaa, niin uskonnollisuus ja katsomuksellisuus ovat muutospaineessa, niin onko tämä motivoiva tilanne ottaa kantaa? Nykyään sekulaari tieteellisyys on suosittua, niin onko tässä jokin vastääni?

R: Omia lempilauseitani on se, kun Slavoj Zizek puhuu uusateisteista: ”Right, but in a very stupid sense”. Toki tarkoituksena on purkaa arkipäiväistä skientismii. En kuitenkaan lähtisi ajattelemaan, että sekulaari tiede olisi supersuosiossa, vaikka sekularisaatio sinänsä olisikin. Institutionaalisen usknnon rooli on vähentynyt lännessä, se on ihan selvää. Mutta se, onko itse uskonnollisuus vähentynyt, se on hyvä kysymys. Toisaalta nähdään myös kovenevia äänenpainoja toiselta puolelta.

A: Ehkä tieteellinen maailmankuva on sellainen standardi, että mitä on olla länsimainen ihminen. Samalla Slavoj Zizek on sanonut, ettei siinä ole mitään transgressiivista. Zizek kääntää vapaa-ajatteluargumentin niin, ettei ole vapaata ajattelua sanoa, että tiede sanoo jotenkin. Uskonnollinen ajattelu voi olla transgressiivista ja rajoja rikkovaa sen vuoksi, että se jollain tavalla rikkoo rajoja ja tieteen hegemonista logiikkaa. Tämä näkyy hyvin siinä, jos tarkastellaan, mitä uusateismille on käynyt. 2000-luvulla skientistinen uusateismi kova juttu teknokraattisessa ajan hengessä. 2010-luvun lopulla oikeastaan jonkinlainen kulttuurikristillisyyden lämmittely on noussut yhdeksi vastakulttuuriseksi voimaksi. Moni ajattelija onkin sanonut nykyään olevansa ateisti, mutta pitävänsä tärkeänä, että uskonnollisesta ajattelusta pidetään kiinni. Näkisin, että podcastillamme voisi olla yhteiskunnallista tai poliittista arvoa, kun teemme tätä uskonnollista kieltä tai älyllistä rakennetta tunnetuksi.

R: Tiivistetysti voisi sanoa, että tämä keskustelu, mitä katsomuksellisesta keskustelusta käydään, on huonoa. Tarkoitus on antaa parempia välineitä ja avata, että mitä tieteellinen maailmankuva kullakin tarkoittaa.

Vaikuttaako maailmantuska valitsemienne jaksujen aiheisiin?

A: Mielestäni pahan ongelma aiheena on maailmantuskan ytimessä tietyllä tavalla. Epäsuorasti tuska liittyy siihen, että tämä podcast on tapamme pakoilla kasvavaa tietoisuutta kaikesta ikävästä. Pahan ongelma on ollut mulle tärkeä aihe sikäli, kun sen on kirjallisuudessa esitetty kyseenalaistavan mahdollisuutemme ymmärtää maailmaa älyllisesti ja moraalisesti. Jotkut ovat argumentoineet, että viime kädessä pahuus ei uhkaa ymmärrystämme maailmasta, mutta mä olen sitä mieltä, että se uhkaa. Maailmantuska on siis tässä ainakin läsnä.

R: Kyllä aihe liittyy omiin kiinnostuksen kohteisiin filosofiassa. Sitä huomaa usein tulleen ajatelluksi ympäristöfilosofisesta näkökulmasta asoita. Saanko kysyä Matias sulta, miksi halusit valita tämän fokuksesi? Olet sä nyt vaan otsikoiden perässä?

M: Meillä on lehden numerossa aiheena pimeys, niin tuli mieleen, että huonosti mennessä sitä suhtautuu Jumalan olemassaoloon kriittisesti. Näen tunnetiloilla olevan jotenkin ontologisia kytköksiä.

”Jos kiinnostaa isot asiat, kuten pahuus, olemassaolo tai etiikka, niin uskonnonfilosofia tarjoaa niihin kiinnostavia näkökulmia.”

R: Tää kertoo musta kauniisti siitä, että kun me keskustelemme liikaa uskon rationaalisuudesta, vaikka oikeasti kysymys Jumalasta on vashvasti esteettinen, emotionaalinen, eettinen ja toki myös älyllinen. Mä haluaisin puhua myös epäuskosta teemana.

A: Jos puhutaan pimeydestä teemana, niin voi ajatella, minkä takia kokemus Jumalan olemassaolemattomuudesta iskee kaikkein synkimmillään. Tällaisissa kokemuksissa olemme tekemässä asioiden kanssa, jotka uhkaavat kategorioita, joilla jäsenämme omaa olemistamme. Tietyissä mielessä usko Jumalaan ei ole sitä, että uskot johonkin oloon tuolla noin, vaan se on myös tapa tehdä maailmaa ymmärrettäväksi eettisesti, esteettisesti ja älyllisesti. Pahan ongelma ei ehkä niinkään aseta Jumalan olemassaoloa kyseenalaiseksi, vaan se kyseenalaistaa, että voiko Jumala toimia tällaisena tapana jäsentää maailmaa.

Voivatko näkökulmat Jumalan olemassaolon puolesta tai vastaan vahvistaa tai muuttaa näkökulmia?

R: Älylliset argumentit vaikuttavat lopulta vähän asiaan. Jos mietitään kääntymisteoriaa, niin yleensä taustalla voi olla materiaaliset hyödyt. Esimerkiksi Ottomaanivaltakunnassa sai verohelpotusta muslimina. Tai sitten usko voi selittää paremmin joitain uusia ilmiöitä, ja niillä on vahva emotionaalinen perusta. Tavallaan kysymykset jumaltodistuksista erottavat Jumalan ymmärtämisen käytännöllisellä tasolla.

A: Voi toisaalta sanoa, että jotkin rationaaliset argumentit voivat tehdä maailmankatsmusta cheäksi, vaikka tietysti kaikkiin maailmankatsomuksiin sisältyy tietynlaisia ristiriitaisia jännitteitä, joita ne pystyvät sietämään aika pitkään. Monet tuntuvatkin ripustautuvan jumaltodistusten argumentteihin oman katsomuksensa kautta. Niistä tulee ikään kuin saranoita, joiden varassa katsomuksen cheys on. Jumaltodistusten mahdollisuudet puhtaasti filosofisina argumentteina ovat kuitenkin hyvin rajalliset.

R: Musta on tosi ärsyttävää, että aina todistellaan kristinuskon Jumalaa olemassaolevaksi, joka on määritelty kristillisten doktriinien mukaan. Haluaisin joskus nähdä, että todisteltaisiin muunlaisten jumalten olemassaoloa. Tai sitten pitäisi siirtyä pohtimaan kaikkivoipuuden käsitettä.

Miksi uskonnonfilosofiaa kannattaisi opiskella pääaineena?

R: Uskonnonfilosofia on pieni oppiaine, että se jää syrjään pohtiessa, mitä haluaisi tehdä. Se tuntuu kuitenkin saaneen näkyyvyyttä systiksen sisällä. Uskonnonfilosofiaa voi verrata metodin suhteen uskonnonpsykologiaan tai uskontososiologiaan. Filosofialla on distinktiivinen tapa hahmottaa asioita. Se antaa myös vapauden käsitellä myös isoja kysymyksiä, jotka tuntuvat jäävän käytännöllisestä tutkimuksesta syrjään.

A: Uskonnonfilosofian parissa ei tarvitse nysvätä empirian kanssa, josta toki kaikki kunnia empirian harjoittajille! Uskonnonfilosofian varjopuolia onkin, että sen käsitykset uskonnosta voivat välillä olla epärealistisia, kun ei olla perehdytty tarpeeksi empiriaan.

R: Tiivistetysti voi sanoa, että jos kiinnostaa isot asiat, kuten pahuus, olemassaolo tai etiikka, niin uskonnonfilosofia tarjoaa niihin kiinnostavia näkökulmia. Toisaalta se ei aina ole ihan kovin helppoa.

A: Jos verrataan muihin systemaattisen teologian aineisiin, niin uskonnonfilosofia antaa ison vapauden ja erilaisen näkökulman uskonnollisten ilmiöiden filosofiseen tarkasteluun. Uskonnonfilosofiassa on melko vapaat kädet tutkia vaikka ateistista filosofiaa tai tekoälyn etiikkaa, tai mikä ikinä kiinnostaakaan.

R: Se antaa normatiivisuutta ja mahdollisuuden olla jotain mieltä. Se on tavallaan samaan aikaan vapauttavaa ja ahdistavaa. Uskonnonfilosofiaa suositellaan niille, jotka haluavat olla syvälisiä!

Uskonnonfilosofinen podcast kuunneltavissa Spotifystä. Seuraa myös @ufipodi Instagramissa, niin pysyt mukana podcastiin liittyvissä asioissa.

Teksti: Matias Kontulainen (tarkennukset: Rasmus Tillander ja Aleksi Enqvist)

Kuva podcast-kaksikosta: Matias Kontulainen

RAKKAUTTA & ANARKIAA 2020:

Uskonnollisesta kääntymisestä hengelliseen kavallukseen

Helsingin rakastetuin elokuvafestivaali Rakkautta & Anarkiaa saapui perinteiseen tapaan valkokankaalle läpi syksyisen kaupungin. 17.-27. syyskuuta järjestetty festivaali tarjosi katsojilleen jälleen uskonnollisävytteisiä elokuvataiteen teoksia klassikoista uutuuksiin. Mukana olivat muun muassa Corpus Christi, Manaaja, Saint Maud ja Young Ahmed. Tämä analyysi keskittyy elokuvaan Saint Maud ja Corpus Christi.

Rakkautta ja Anarkiaa -festivaalin avajaisviikonloppuna yhdellä näytöksellä hurmannut Saint Maud on ohjaaja-käsikirjoittaja Rose Glassin esikoisteos. Saint Maud sijoittuu Pohjois-Irlannin rannikkokaupunkiin Coney Islandiin, jossa Maud-niminen nuori nainen (Morfydd Clark) on aloittamassa tunnetun eläköityneen tanssijakoreografin Amandan (Jennifer Ehle) omaishoitajana. Maud on hiljattain kääntynyt roomalaiskatoliseen kirkkoon jättäen taakse synnin maalaaman menneisyytensä. Uskossaan uudistuneen naisen matka pyhimykseksi alkaa kuitenkin muuttua kovan rukouksen kautta kohti verisiä katumustekoja ja äärimmäisiä jumalallisen oikeuden toteuttamisen muotoja.

Saint Maud leikkii ajatuksella uskonnon ja hulluuden rajamaailmasta ottamatta liikaa kantaa Jumalan olemassaolon todellisuuteen. Naisen syvää uskonnollisuutta ei selitetä mielenterveysongelmilla, vaan Maudin hengelliset kokemukset omaksutaan intiimeinä dialogeina Kaikkivaltiaan kanssa. Maudin suhdetta yli-luonnolliseen ei kuvailla pelkästään hengellisellä tasolla, vaan nainen uskoo pystyvänsä tuntemaan Jumalan myös fyysisesti sisällään. Katsoessa talon lattialla huokailevaa Maudia ei jää epä-

selväksi, kuinka lahjakas ja lupaava tulokas Morfydd Clark on. Clark onnistuu vangitsemaan Maudin omistautuneen jumalasuhteen tavalla, joka saa katsojan pohtimaan terveen uskonnollisuuden rajoja. Miten fyysinen kärsiminen ja henkinen epätasapainoisuus vaikuttavat mielikuvaan Jumalasta? Mitä tapahtuu ihmisen mielessä, joka uskoo Jumalan nimissä voitavan tehdä oikeutettua väkivaltaa?

”Saint Maud on kauhuelementtejä ja uskontoa toimivasti yhdistelevä symbioosi, jonka kliimaksi jättää katsojan suuhun vereltä ja pyhältä vedeltä maistuvan cocktailin.”

Myös tapa, jolla Glass tuo esiin Maudin henkilökohtaisen uskon ja ympäröivän maailman ristiriidan on nerokas. Maudin hoitama Amanda haastaa naisen uskonnollista vakaumusta elämäntyylinsä kokonaisvaltaisella vastakohtaisuudella – Amanda juo runsaasti alkoholia, harrastaa seksuaalisia suhteita naisten kanssa, eikä lausu ruokarukousta ennen aterioitaan. Elokuva rakentaa Maudin sisäistä maailmaa nähtäväksi katsojalle, joka alkaa pala kerrallaan ymmärtämään, kuinka Jumalaa janoava nainen on valmis tekemään mitä tahansa voittaakseen Herransa huomion. Saint Maud onkin kauhuelementtejä ja uskontoa toimivasti yhdistelevä symbioosi, jonka kliimaksi jättää katsojan suuhun vereltä ja pyhältä vedeltä maistuvan cocktailin.

Festivaalien toinen uskontoa käsittelevä helmi on viime Oscar-gaalassa Puolan ehdokkaana ollut draamaa ja ajoittain huumoria yhdistelevä elokuva Corpus Christi (puol. Boże Ciało). Jan Komasa ohjaamassa elokuvassa nuorisovankilasta ehdonalaiseen pääsevä Daniel (Bartosz Bielenia) on kokenut uskonnollisen heräämisen. Pappisseminaarin ovet eivät kuitenkaan aukene toisen asteen murhasta tuomitulle nuorelle miehelle, vaan Daniel lähetetään työskentelemään pikkukylän tehtaalle. Pian hän kuitenkin löytää itsensä kylän pieneltä katoliselta kirkolta jakamassa synnin päästöjä rippituolissa ja julistautuvan seurakunnan uudeksi papiksi.

”Corpus Christi muistuttaa, kuinka rosoisen epätäydellinen eletty kristinusko maailmassamme on.”

Corpus Christi on kaikessa mielettömydessään onnistunut kuvaus kristittyjen anteeksiantamattomuudesta ja tekopyhydestä. Kun nuorisorikollinen onnistuu jakamaan sanomaa armahtavasta Jumalasta ja lähimmäisenrakkaudesta paremmin kuin kylän kirkkoherra vuosikymmenten aikana, alkaa elokuvateatterin penkissä istuvan kristityn omatunto kolkuttamisen sijasta löytää vasten takaraivoa. Olenko itse yksi niistä, joka ei monien

tuhansien kirkossa vietettyjen tuntien jälkeenkään ymmärrä Jeesuksen sanomaa velkojen anteeksiantamisesta?

Danielin elämänläheinen asenne ja konkreettinen ymmärrys synnin viettelyksistä tekevät nuorisorikollisesta aidon paimenen seurakunnalle. Mies ei pysyttäydy lukupulpetin takana lukemassa saarnaansa suoraan muistiinpanolapuista, vaan asettautuu alttarin eteen katsoen krusifiksin kärsivää Jeesusta ja myöntää, ettei ole Jumalan arvoinen toimiessaan tehtävässään. Vaikka Danielin päätös esittäytyä pappina ilman vihkimistä on moraalisesti väärin, hän ymmärtää pappeuden sakramentin mukanaan tuoman pyhyden ja vastuun. Herääkin kysymys, mitä olisi tapahtunut, jos Daniel olisi hyväksytty pappisseminaariin?

Corpus Christi muistuttaa, kuinka rosoisen epätäydellinen eletty kristinusko maailmassamme on. Kärsimysharjoitteiden toistaminen kirkon kovissa puupenkeissä ei loppujen lopuksi kerro ihmisen aidosta suhteesta Jumalaan, vaan istumalihasten voimakkuudesta. Elokuvan seurakuntalaiset muistuttavat Luukaen evankeliumin fariseusta ja publikaania. Fariseusten tavoin he asettuvat messun vieton aikana etummaisiin penkkeihin julistaen omia hyveellisiä tekojaan pyytäen samalla, etteivät olisi syntisten kaltaisia. Daniel taas asettaa itsensä viimeiseksi, ja kertomuksen publikaanin tavoin löytää synnin itsestään rukoillen: ”Jumala, ole minulle syntiselle armollinen!”

Sekä Saint Maudin että Corpus Christin keskiöön nousee kuvaus kääntymiskokemuksen jälkeisen elämän vaikeudesta. Vaikka Maud ja Daniel uskovat Jumalan antaneen heille menneisyyden tekonsa anteeksi, ympäröivät ihmiset eivät ole yhtä vakuuttuneita muutoksen pysyvyydestä. Maud muistetaan kylän pienessä kappakassa yhä suhdehistoriastaan ja Danielin tuomio varjostaa hänen pappisunelmansa tavoittelua pysyvästi. Molemmilla hahmoilla on myös aito pyrkimys vapauttaa heitä ympäröivät ihmiset maallisten himojensa kahleista ja auttaa näkemään Jumalassa leppävä rakkaus. Erityisesti Daniel pyrkii lähestymään ihmisiä tulemalla osaksi heidän maailmaansa – hän juo olutta nuorten kanssa venesatamassa, koputtaa itse hyljeksityn seurakuntalaisen

ovella ja saapuu ihmisten luokse yksinkertaisesti kuunnellen. Maudin vilpittömästä huolenpidosta huolimatta hänen evankelointinsa taas ei tuota hedelmää. Maud pyytää työnantajansa rakastajatarta lähtemään palaamatta koskaan takaisin ja tuntee identiteettinsä uhatuksi alkoholinhuuruisen juhlinnan keskellä. Maud yrittää eristää itsensä muiden synneistä niin täysvaltaisesti, että hänen omat syntinsä saapuvat lopulta vainoten takaisin. Loppujen lopuksi Maud ja Daniel ovat kaksi synnin haavoittamaa opetuslasta, jotka yrittävät vain tehdä Taivaallisen Isänsä tahdon – välillä ilman moraalisen ja maallisen lain asettamia raameja.

Kansikuva ja teksti: Iida Leinonen
Artikkelikuva: R&A / Adriana Dobrin

Cult Cunth – liity kulttiin

Sisältövaroitukset: Naisviha, naisiin kohdistuva väkivalta, miesten ylivaltaan perustuvan yhteiskuntajärjestyksen kritisoiminen

Kaiken itsesuojausvaiston kadottaneena kävelen pitkin syksyistä Vaasankatua. Olen matkalla haastattelemaan pahamaineista kulttijohtajaa, Säde Vallarénia. Vallarén on tunnettu radikaali-feministi ja tissiaktivisti, ja toinen Cult Cunth -kultin perustajista. Cult Cunthin lyhyt historia pitää sisällään Suomen ensimmäisen ja suurimman, paljon mielipiteitä jakaneen tissi-flashmobin, 160 kulttilaista poikineen värväysreissun ympäri Suomea liftaten sekä Linnan juhlien jatkoilla toteutetun nänninpaljastus-aktion. Kyseisessä aktiossa Vallarén ja toinen kultin perustajista, Sandra Marins, paljastivat nänninsä suorassa tv-lähetyksessä Linnan juhlien jatkoilla. Se perustui Overtonin ikkunaksi kutsuttuun, yleisesti neuvotteluvalttina tunnettuun taktiikkaan. Taktiikan tarkoitus oli shokeerata, ja se on osa suurempaa strategiaa, jonka Vallarén on yhdessä Marinsin kanssa punonut patriarkaatin murskaamiseksi ja kapitalismin kaatamiseksi. Nykyisin seksuaalirikolliseksi kärkeäoikeudessa syytetty Roope Salminen, jonka keikalla kyseinen aktio linnanjuhlien jatkoilla tapahtui, kommentoi tapahtunutta Iltalehdele seuraavasti: ”Tuntuu vaan tosi typerältä, enkä käsitä, miksi se oli tarpeen.”

Saavun Vallarénin luokse, ja hän avaa minulle oven ilkosillaan, nännit paljaana. Menemme olohuoneeseen, ja hän istuu valtaistuimen näköiseen, punaiseen nojatuoliin, jonka vieressä tynnyllä istuu hänen mäyräkoiransa Vili. Tervehdin Viliä, joka makoilee raukeana. Viereisestä huoneesta kuuluu ompelukoneen säksäytystä.

Missionani on tuoda esiin tämänkaltaisten vaarallisten kulttien värväyskeinoja, jottei yksikään hyväuskoinen enää joutuisi tällaisten yhteiskuntaa mädättävien ideologioiden uhriksi. Istun vastakkaiseen nojatuoliin näennäisen itsevarmana ja menen suoraan asiaan: Sä oot siis kulttijohtaja. Kertoisitko, kuka oot, ja mikä on teidän kultin tarkoitus?

Vallarén: ”Itseasiassa haluan korjata, että silloin kun me perustettiin kulttia, niin me oltiin Sandran kanssa kulttijohtajia. mutta sit kun tästä tuli meidän kaikkien yhteinen juttu, niin me päätettiin luopua hierarkioista. Nyt me ollaan vaan perustajajäseniä, samalla viivalla kaikkien muiden kanssa. Mut mä oon Säde Vallarén, ja mä oon aktivisti. Feministiaktivisti, äikän ope, tohtorikoulutettava, mensalainen ja maailman paras isosisko. Muun muassa.

”**S e, kun nainen nauraa, pelottaa patriarkaattii.”** Ja meidän pyrkimys kulttina on tietenkin murskata patriarkaatti ja kaataa kapitalismi. Sitä varten meillä on välitavoitteita ja tarkka strategia. Me hyödynnetään myös naurun filosofiaa. Se, kun nainen nauraa, pelottaa patriarkaattii.”

Millaisia välitavoitteita teillä on strategian toteuttamiseksi?

V: “Me halutaan vapauttaa nänni. Esimerkiksi, kun me näytettiin nänniä sekunnin ajan telkkarissa, niin saatiin rikossyytteet sukupuolisiveellisyden julkisesta loukkaamisesta, kymmeniä tuhansia vihaisia kommentteja ja yli tuhat tappouhkausta. Meidän syytteet ei edenneet, koska poliisi katsoi, että se ei ollut seksuaalinen teko. Tällä hetkellä laissa on liikaa tulkinnanvaraa, edelleenkin poliisilla on oikeus poistaa rannalta tyyppi, yleensä nainen, joka

ottaa ilman paitaa aurinkoa, jos se aiheuttaa pahennusta muissa ihmisissä, yleensä miehissä.

Meillä on käynnissä myös Naisviha näkyväksi -kampanja, joka tähtää siihen, että yhteiskuntaa lävistävä naisviha tulis näkyväksi, ja että sukupuoleen kohdistuva viha olis rikoksen rangaistuksen koventamisperuste. Nyt se ei oo, vaikka etnisyyteen, uskontoon tai seksuaaliseen suuntautumiseen kohdistuva viha on, mikä on hyvä juttu, mut sit naisiin ei oo, vaikka selkeesti naisviha ilmenee sukupuoleen kohdistuvana. Esimerkiksi niissä meihin kohdistuvissa tappouhkauksissa kuvailtiin, miten meidän kohdut revitään irti, ja miten mut ja mun siskot raiskataan Helsingin kauppatorilla. Niissä käytettiin kieltä, mikä paljastaa sen, että ne kohdistuu meidän sukupuoleen. Ja näitäkään poliisi ei ees tutkinu. Kyseessä on rikos, muttei poliisin mielestä tarpeeks paha tutkittavaks. Ne oli vaan, että tässä ei oo tarpeeksi tutkittavaa; ne ei oo tarpeeks spesifejä, tai sit ne oli liian spesifejä, et niitä voisi ottaa vakavasti. Se ei palvele yhteiskunnallista etuu, että niiden tutkimiseen käytettäisiin rahaa. Mut totta kai meidän piti näyttää vahvaa rintamaa julkisuudessa, ja poliisi kirjotti meille näin: “Saitte sen huomion, minkä halusitte. Voidaanko perua nämä rikosilmoitukset?””

Mitä hyötyä tästä aktiosta sitten oli?

V: “Tosi paljon. Ne tappouhkauksetki oli hyvää, koska ne paljasti sen naisvihan. Sinä samana päivänä oli natsien marssi, ne teki kaikki tervehdykset ja kaikkee. Ja myös Hurstin leipäjono, missä oli 1000 ihmistä jonossa, eikä kukaan päättäjä mennä sinne, vaikka oli kutsuttu. Ne sai jotain kymmenen kommenttia, “tämä ei ole kyllä kivaa”, mut sit yks pikkunänni järkytti niin paljon, et saatiin kymmenen tuhatta kommenttia ja tappouhkauksia. Niin mun mielestä siinä paljastu todella selkeesti, et mitä suomalaiset vihaa: naisia enemmän ku natsveja.”

Tässä vaiheessa avonaisesta ikkunasta lehähtävä tuulenvire lennättää syliini kulttiinliittymiskaavakkeen. Kavahdan moista noituutta, mutta pysyn rauhallisena. Samaistun kuitenkin voimakkaasti siihen kokemukseen, ettei naispuoleisen rikoksen uhrina poliisiin ole luottamista. Haluan kuulla lisää kultin filosofiasta ja periaatteista.

Mihin kultin filosofia perustuu?

V: “Meillä on semmonen filosofia, että nänni on kaikki. Nännissä tiivistyy kaikki vaikeesti hahmotettava epätasa-arvo, joka on piilossa rakenteissa. Meijän ykköstavoite on myös, että meillä on hauskaa, ja se onnistuu aina, joten me ollaan onnistuttu kaikissa meijän aktioissa. Ja kun meillä on hauskaa, niin ihmiset halua tulla mukaan siihen. Ja tietysti myös se, että nauru pelottaa patriarkaattii sikana. Naiset pelkää, et heidät tapetaan ja miehet pelkää, et heille nauretaan. Nii me käytetään sitä häikäilemättömästi meidän hyväks. Ja me myös rikotaan se stereotypia, että naurava nainen on hölmö tai semmonen, koska me ei olla, vaikka toimittajat onkin yrittäny kääntää sen meitä vastaan.”

Kulteille ominaista on sanoma transsendenssista maailmanjärjestyksestä, joka on ristiriidassa ulkoisen maailmanjärjestyksen kanssa. Teidän uskomuksenne on siis feminismi?

V: “No sillä tavalla on, että vallitseva maailmanjärjestys on patriarkaatti, ja me vastustetaan sitä. Me halutaan myös pilkata niitä, jotka sanoo, että feminismi on aivopesua tai heikompien hyväkskäyttöä, tosi paljon kuulee sitä: “olet ruma ja läski, et saa miehiä, joten olet siksi varmaan feministi”. Ne näkee sen vaaran tunnun siinä, kun uskaljetaan nauraa niille. Me ei haluta myöskään väheksyä sitä, että on olemassa vaarallisia kultteja. Me otetaan kultti-nimi takas, voimauttavasti. Mä uskon et porukka kaipaa yhteisöllisyyttä, ja semmosia rituaaleja.”

Teidän manifestissa mainitaankin moderni noituus. (“Kyseena-laistamme patriarkaatin, joten armeijan sijaan kutsumme itseämme kultiksi, joka julistaa yhteisöllisyyttä, vastakulttuurua ja modernia noituutta.”) Millä tavalla sitä harjoitetaan kultissa? Onko teillä rituaaleja?

V: “Joo, se liittyy siihen, että me haluttiin kunnioittaa noitavainojen uhreja, koska noitavainot on ollu naisten kansanmurhia. Ja toisinajattelevien ja vähemmistöjen, ja mun mielestä on järkyttävää, miten se on vaan ohitettu. Kaikki tietää noitavainot, mut ei kukaan tiedä kuinka paljon siellä kuoli naisia ja toisinajattelijoita. Haluttiin kunnioittaa, voisko sanoo, feminismin esitaiselijoita. Meidän voima on myös yhteisöllisyys ja sisaruksellisuus. Ei voida sanoo sisaruus, kun meillä on kaikkii sukupuolii kultissa. Ihmisellä on kaippu rituaaleihin ja riitteihin, ja patriarkaatti on pilannu ne silleen, et se on ominu ne kaikki uskontoihin ja sieltä on unoitettu semmoset, ku vaikka synnytys tai ensimmäiset kuukautiset. Meillä on kyllä Sandran kaa semmonen, et me pukeudutaan menkköjen aikana punaseen. Sandra on myös tehny mulle semmosen rituaalin, et mä pääsen yli miehestä, joka sai mun pään sekasin, ja se oli todella vaikuttava ja voimauttava. Mä

uskon kyllä siihen, että vaikeesti käsiteltävät henkiset asiat laite-taan fyysiksiks. Ja sillon ku me ta-”

Ovi avautuu ja viereisestä huoneesta astuu esiin mies. Vallarén katsoo minua merkitsevästi. Ompelukoneen säksätys on lakan-nut, ja miehellä on käsissään kasa kommandopipoja. “Anteeksi keskeytys. Saisiko teille olla jotain juotavaa?” , hän kysyy jalaskee kommandopipot Vallarénin viereen pöydälle. Vallarén pyytää Magnersin ja minä mustan kahvin.

V: “Meillä on siis myös tavote, että jokasella kulttilaisella ois kommandopipo, ja sen kulttilaisen kommandopipo edustaa jo-tenki sitä itseänsä. Mulla on esimerkiks semmonen, missä lukee OMG tässä”, hän arvioi viereensä tuotuja kommandopipoja ja näyttää yhden niistä otsaa. “Mä oon vähän semmonen bimbo vä-lillä, ja rakastan sitä itsessäni. Sandra on tosi taitava käsistään ja tekee burleskii, niin hänellä on semmonen samettinen, jossa on sohvatusu ja kaikkee. Se on naamioitumisjuttu, mut se menk-kajuttu on tärkein.

Mä haluaisin kyllä tehdä rituaaleja ja ottaa takas sitä, että naisilta on viety kaikki voima. Kaikki isot uskonnolliset rituaalit keskityy aina siihen, että nainen siirtyy jonkun omistukseen tai jotain tämmöstä. Mä uskon, et ihmiset kaipaa niitä, mutta monia ahdis-taa se, että ne perustuu johonki patriarkaalisiin sääntöihin. Mun kaverin äiti leipo sille kakun, ku sillä alko menkat, ja musta se oli ihana. Tommosia juttuja haluaisin meidän kulttiin enemmänki.”

Haluatte siis palauttaa voiman naisille. Pyritäänkö kultissa nais-ten ylivaltaan? Entä vihaatteko te miehiä?

V: “Mua ÄRSYTTÄÄ, kun sanotaan, että feminismi pyrkii nais-ten ylivaltaan.” Juomamme tuodaan. Vallarénin silmät salamoi-vat, ja hörppään kahviani kiitollisena keskeytyksestä. “Jos tasa-arvo on nollassa, sovinistit haluu, että naiset on miinus sadassa. Todellisuudessa ollaan alle nollassa. Feministit haluu päästä nol-laan. Sovinistit näkee, et feministit haluu plussalle, mut me ha-lutaan vaan tasa-arvoa. Tietysti se, että me haastetaan patriar-kaatti, voi vaikuttaa siltä, että me halutaan naiset valtaan. Jos on etuoikeutettu, eikä haluu et ne etuoikeudet viedään pois, totta kai se tuntuu epäreilulta. Mutta se on vaan niiden oma henkilö-kohtainen kyynel. Eikä miesvihaakaan ole olemassa.”

Miksei?

“Koska naisviha on semmonen systeemi, joka lävistää kaiken meidän ajattelun, kaikki meidän asenteet ja yhteiskunnan, joka meidän lain, arjen, kulttuurin ja kaiken mitä me tehdään. Kevyim-millään se on sitä, että vähätellään, mutta siitä se menee siihen, että ahdistellaa, pahoinpidellään, raiskataan ja tapetaan. Miesvi-ha taas on sitä, että jollekin tulee paha mieli, kun sitä sanotaan valkoiseksi cis-heteroksi. Voi olla ihmisiä, jotka vihaa miehiä, ja varmasti onkin, mutta se ei oo mikään juttu, vaan pelkkä vitsi. Se ei oo järjestäytynyt ajatus tai systemaattinen rakenne samalla ta-valla kun naisviha. Se, että puhutaan miesvihasta naisvihan vas-takohtana, on todella loukkaavaa kaikkia niitä miljoonia naisia kohtaa, jotka kuolee ja kärsii joka ikinen päivä naisvihasta.

Instagram esimerkiksi normalisoi naisvihaa ja muovaa ajatuksia sillä, että sieltä ei ilmiannoista huolimatta poisteta kostoporno-tilejä tai muita naisvihamielisii juttuja. Meidän tilit taas poistet-

tiin, koska mä laitoin meemin missä oli “Me at men: You can trust me because I don’t care enough about you to lie”. Riittää, kun sanoo, ettei välitä miehistä. Se kertoo siitä tasosta, että ongelma on, että jolleki tulee paha mieli. Miesviha ärsyttää ja naisviha tap-paa.”

Tiedän, että naisvihan takia miehet tappavat naisia vuosittain enemmän, kuin heitä kuolee sotaan, malariaan, liikenneonnet-tomuuksiin tai syöpään yhteensä. Ja minähän olen aina ollut hei-kompien puolella. Kuulakärkikynä polttee laukussani, ja vat-sassa lentelee rukoilijasirkkoja, kun mietinkin kulttiin liittymis-tä.

No mitä sä sanoisit ihmiselle, joka harkitsee kulttiin liittymistä?

V: “Mä voin kertoa, että meidän käännytysprosentti on ollu sata. Jokaikinen ihminen, joka on osallistunu meidän kolmen tunnin koulutukseen, on liittyny siihen. Ja kaikki ne on ajatellu, et se on ollu inspiroivin ja paras asia ikinä. Mut myös sen takia, et kultissa sinua rakastetaan. Kultissa sinut hyväksytään sellaisena kuin olet. Sä saat olla just semmonen, kunhan sä kunnioitat myös mui-ta ihmisiä, kun sä oot, ja kaikki rakastaa sua. Saat yhteisön mim-mosta sulla ei oo koskaan ennen ollut, sä saat mahdollisuuden vaikuttaa, ja pääset osaks semmosta super badassjengiä, mikä pe-lottaa kaikkia. Me ollaan joka paikassa, yhteiskunnan kaikilla ta-soilla, Suomen joka kaupungissa ja kaikkien pitäös olla tosi pelois-saan.”

Kukapa meistä ei haluaisi rakkautta ja tasa-arvoa? Allekirjoitan hakemukseni liittyä kulttiin. Viereisestä huoneesta alkavat kuu-lua fanfaarit, mies tuo päähäni kommandopipon ja riisuu minut-kin alasti. Kilistelemme luomu-Magnersilla ja tanssimme ja juh-limme läpi yön täysikuun valossa päätöstä, joka tähän päivään asti on ollut paras, minkä olen tehnyt. Vihdoin silmäni ovat auenneet sille, millainen vapaus ja lempeys meitä naisia vallankumouksen jälkeen odottaa.

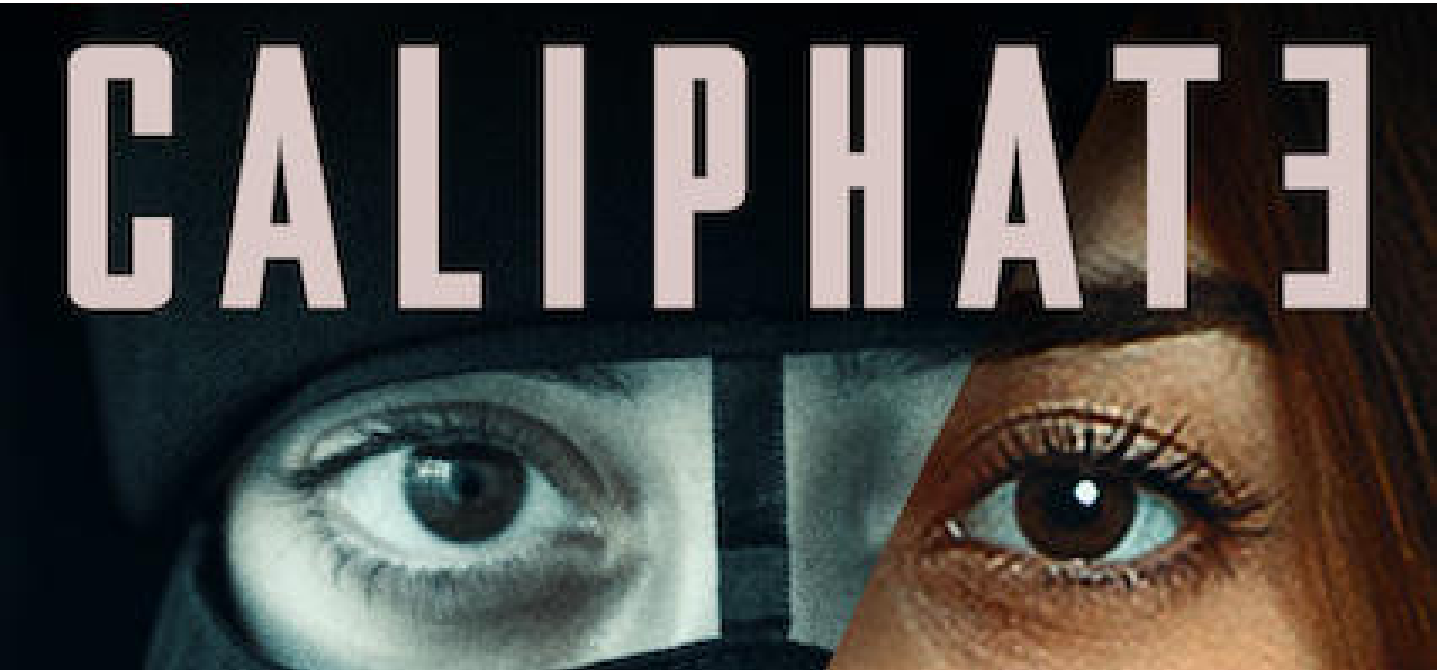
Jutun tarkoitus ei ole pilkata vaarallisten kulttien uhreja, vaan patriarkaattia. Jutussa käsitelty feminismi on liikkeenä väkival-laton ja tasa-arvoon tähtäävä.

Uskontojen uhrien vertaistukilinja: 0400 466 990

Suomen Mielenterveysseuran valtakunnallinen kriisipuhelin: 09 2525 0111

Teksti: Enja Seppänen
Kuvat: Sole Vallarén

Hakekaa minut pois täältä

Mieti, kuinka monta kertaa olet tänään pitänyt kännykkää kädessäsi tänään. Entä kuinkahan monta kertaa joku on viikon sisään nähnyt sinut kännykkä kädessä? Mitäpä jos tämä olisi tarpeeksi syytä tulla kiinniotetuksi, ja mahdollisesti teloitetuksi – Jumalan nimeen? Tätä todellisuutta kuvaa SVT:n kahdek-sanosainen trillerisarja Kalifat, joka vie katsojan synkkään paikkaan, saa pidättämään hengitystä ja lyö lopulta ilmat pihalle.

Raqqassa, ISISin valtaaman alueen pääkaupungissa, nuori vaimo ja äiti, Ruotsissa kasvanut Pervin, saa sattuman kautta käsiinsä vanhan kännykän. Tämä meille niin tavanomainen esine on hänen ainoa mahdollinen tiensä ulos siitä väkivallan ja jatkuvan pelon täyttämästä loukusta, johon hänet on houkuteltu. Hän saa kuin saakin yhteyden Ruotsin suojelupoliisiin, ja hänellä on heille kiireellisiä uutisia: ruotsalaisten ryhmittymä Raqqassa suunnittelee terrori-iskua Ruotsiin. Pervinin yhteyshenkilö, suojelupoliisin agentti Fatima tarvitsee kuitenkin muutakin voidakseen hoitaa hänet ulos kalifaatin alueelta – Fatiman sanoin, suojelupoliisi ei ole “mikään helvetin matkailutoimisto.” Mahdollista evakuointia vastaan Pervinin pitääkin alkaa vakoilla ruotsalaisten ryhmittymää, johon myös hänen oma aviomiehensä kuuluu.

Samanaikaisesti eräässä tukholmalaisessa lähiössä Ibrahim “Ibbe” Haddad työskentelee koulunkäyntiavustajana ja on mukana radikalisoitumisen vastaisessa toiminnassa. Puhtaisen pinnan alla hän kuitenkin pyrkii värväämään ohjaamiansa nuoria Isisin toimintaan, ja on avainasemassa Raqqan ryhmittymän suunnitelmassa. Ibben värväämille kaveruksille, Suleikhalle ja Kerimalle, luvataan palatseja, hedelmäpuita ja puolisoiksi komeita miehiä, mutta heidän kohtalonsa kietoutuvatkin yhteen sekä terroristiryhmittymän että Pervinin kärsimyksen ja väkival-lan täyteen elämän kanssa.

Sarjaa katsoessa omatunto saattaa pistää - onko oikein nauttia viihteestä, joka perustuu hirvetyksiin, joita ihmiset ovat oikeasti kokeneet? Kalifatissa henkilöt ovat fiktiivisiä, mutta kuvatut tapahtumat ovat joidenkin todellisia kokemuksia. Pommituk-set, teloitukset, raiskaukset, terroriteot. Etiikkaa sekä moraaliala valvova osa aivoista hälyttää ja nakertaa: miksi tästä on tehty viihdettä, ja miksi juuri sinä olet nyt katsomassa tätä kotisoh-

valla?

Terroristeille ei anneta sarjassa nyhkytarinoita ja selityksiä taustalle, mutta heitä ei toisaalta kuvata jatkuvasti pahoina ihmisinä. Värvetyksi tulevat hahmot eivät ole myöskään puhtaita uhreja tai puhtaasti pahansuopia, vaan sellaisia, joihin värvääminen todellisessakin elämässä luultavasti todennäköisimmin puree: vastauksia hakevia nuoria, joille on helppo livauttaa to-tuuksien mukana myös valhetta. Kalifat leikkiikin taidokkaasti sillä, ketä kohtaan katsoja tuntee – tai edes kehtaa tuntea - myötätuntoa ja ymmärrystä. Kerronta tasapainoilee myös on-nistuneesti fiktiivisen tarinan vaatimusten sekä realismin välillä: henkilöhahmot eivät jatkuvasti selittele tai rationalisoi toim-intaansa, vaan asioita vain tapahtuu. Pyörät ovat olleet jo pitkään pyörimässä. Sarjan suorasukaisuus ja eteenpäin puskevuus ovat raikas tuulahdus nykyisellä televisio- ja elokuvakentällä, jossa vallitsevana kerronnallisena metodina tuntuu olevan kaiken selittäminen katsojalle kädestä pitäen.

Vaikka islamia ja sen sisältöä itsessään ei sarjassa paljoakaan käydä läpi - mikä on mielestäni järkevä valinta - on Kalifatissa myös mielenkiintoisia kuvauksia uskonnon tulkintamahdol-lisuuksien kirjosta sekä erilaisista tavoista suhtautua uskon-toon. Tarinassa sivutaan niin maallistumista, toisen polven maahanmuuttajien radikalisoitumista kuin fundamentalistista uskoa - sekä sen horjumista. Uskonollisuuden monimuotoisu-utta ja yksilökohtaista muutosalttiutta kuvataan sarjassa realistisesti, ja ne toimivat luontevasti hahmoja liikuttavana motiiveina.

Sarjan lyhydestä ja esitelyjen hahmojen määrästä johtuen osa hahmoista jää melko kaksiulotteisiksi, ja loppuratkaisu lienee varmasti ärsyttänyt joitakin katsojia. Kokonaisuutena Kalifat kuitenkin niin sanotusti räjäyttää potin, ja on malliesimerkki ti-iviistä sekä loppuun hiotusta televisiosarjasta. Tuotannon kor-kea laatu, näyttelijäkaartin vahva suoritus sekä suomalaisiin tunnetusti uppoava ruotsalainen dekkaritunnelma sinetöivät Kalifatin yhdeksi tämän vuoden suositeltavimmista sarjau-tuuksista.

Teksti: Ella-Maria Heinonsalo

Kuva : Netflix

Seitsemän tositarinaa seksuaalisesta hyväksikäytöstä

Sisältövaroitus: Artikkeli sisältää tarkkoja kuvauksia seksuaaliväkivallasta

50 000. Näin moni nainen joutuu Amnesty Internationalin edellisvuoden tutkimuksen arvioiden mukaan Suomessa vuosittain seksuaalisen väkivallan uhriksi. Poliisin tietoon tapauksista päätyy vain murto-osa, ja langettavaan tuomioon päätyvien tapausten määrä on sitäkin surullisempi. Kolme vuotta sitten tuo luku oli 209. Sateenkaarinuorten hyvinvointia kartoittaneeseen Nuorisotutkimusseuran tutkimukseen vuonna 2013 vastanneista transhenkilöistä yli 80% oli kokenut jonkinlaista häirintää. Vähemmistöön kuuluminen lisää seksuaalisen ahdistelun ja häirinnän riskiä. Luvut ovat järkyttäviä, mutta minua ne eivät yllätä.

18– kyyhkynen

Lähes jokainen tuntemani nainen on joskus joutunut seksuaalisesti häirityksi, ahdistelluksi tai hyväksikäytetyksi. Yleiset asenteet ovat edelleen uhria syyllistäviä ja seksuaalirikoksiin liittyy yhä paljon tietämättömyyttä. Miehen raiskaaminen on puolestaan edelleen vaiettu aihe. Tai pahimmillaan vitsi, kuten esimerkiksi viiden vuoden takainen Luokkakokous-elokuva osoitti. Myöskään transihmisten, inter-, ja muunsukupuolisten hyväksikäytöstä ei juuri puhuta. Tarve yleiselle asennemuutokselle on huutava – vuodet vaihtuvat, raiskauskulttuuri pysyy.

Asennemuutos edellyttää nykyiseen kulttuuriin puuttumista sekä seksuaalikasvatukseen panostamista. Huorittelu, ahdistelu, ei-toivottu dick pick. Alentavat vitsit, esineellistäminen,

vähättely. Nämä kaikki ylläpitävät raiskauskulttuuria ja normalisoivat seksuaalista väkivaltaa. Samaa ongelmaa ilmentää sosiaalisen median kommenttikentillä vallitseva trendi, jossa seksuaalirikoksista syytettyjä julkkiksia puolustellaan ja uhrien kokemuksia vähätellään. Hyväksikäyttö on kamala teko, eikä se tapahdu vahingossa. Rikoksesta ilmoittamisen kynnyks on useimmilla korkea. Ylitsepääsemättömäksi se voi muuttua vain yhden vähättelevän kommentin myötä.

Uskon, että meidän sukupolvellamme on rahkeita näiden asenteiden muuttamiseen. Se, miten nuorille puhutaan seksistä ja seksuaalisuudesta on ratkaisevaa. Se, miten seksuaalirikoksista puhutaan on ratkaisevaa. Vastuu nuorten seksuaalikasvatuksesta ei ole ainoastaan opettajilla ja koulujen henkilökunnalla. Se on kaikilla meillä. Niin ikään myös vastuu raiskauskulttuurin nujertamisesta on meistä jokaisella. Meidän tulisi keskittyä korjaamaan uhria syyllistäviä asenteita ja luomaan turvallista ympäristöä, jossa kokemastaan ei tarvitsisi tuntea häpeää. Meidän pitäisi jokaisen pyrkiä sanoillamme ja teoillamme kohti tulevaisuutta, jossa fyysinen koskemattomuus ja itsemääräämisoikeus ovat itsestäänselvyyksiä.

Nyt ääneen pääsevät selviytyjät. On ollut suuri kunnia saada kuulla näitä rohkeita henkilöitä viimeisten viikkojen aikana ja keskustella aiheesta, joka on kaikkea muuta kuin kevyt tai helppo. Heitä kaikkia yhdistää toive siitä, että kokemuksensa jakamalla he voisivat auttaa muita seksuaalista väkivaltaa läpikäyneitä.

Viesti on yksinkertainen: Sinä et ole yksin.

Vilma, 24

Olin lukion ykkösristeilyllä, 16-vuotias. Yhdessä opiskelijaryhmässä oli muistaakseni 10 ihmistä ja yksi valvoja. Meidän ryhmämme valvoja oli erään saman vuosikurssin opiskelijan isä. Risteily meni niinkuin opiskelijaristeilyt yleensä - naurettavia määriä alkoholia ja kaikkea ylimääräistä sekoilua. Toisena iltana oli luonnollisesti juotava enemmän. Osa valvojista joi avoimesti meidän kanssamme. Ei siellä kukaan ollut oikeasti vahtimassa. Oman ryhmäni valvoja tarjosi minulle hörpyn jotain viinaa, olisiko ollut Jallua. Viimeinen muistoni koko risteilyltä on se, kun join jotain ihan järkyttävää 60-prosenttista viinaa pienellä porukalla yläkannella. Sitten filmi katkesi.

Seuraavana aamuna heräsin vieraasta asunnosta. Kauhistuini ja mietin, että missä helvetissä oikein olen. En ollut koskaan ollut niin humalassa, että muisti katkeaa - en tiennyt edes miten olin lähtenyt laivalta pois. Kun katsoin oikealle, vieressäni makasi tuttu mies. Meidän ryhmänvalvoja, arviolta yli 50-vuotias tukeva mies. Sisälläni oli spermaa. En muistanut yöstä mitään. Pyysin muistaakseni lähtiessäni, ettei hän mainitsisi asiasta kenellekkään. Jälkikäteen tämä jopa vähän huvittaa minua. Ihan kuin aikuinen mies kertoisi avoimesti hyväksi-

käyttäneensä lapsensa lukiokaveria. Menin suoraan kaverini luo, joka oli ollut samalla risteilyllä. Hän oli kuulemma nähnyt minut nousemassa valvojan kanssa taksiin ja yrittänyt huutaa nimeäni. En oikein vielä ymmärtänyt mitä oli tapahtunut, ja muistaakseni me molemmat vain naureskelimme asialle.

”Sitten hän raiskasi minut. Siinä sisäpihalla, keskellä yötä. Tuijotin taivasta ja rukoilin, että hän lopettaisi nopeasti. Hän kuiskasi korvaani, että olen lutka joka ansaitsee tämän. Lopetettuaan hän lähti sisälle kotiinsa nukkumaan. Muistan hänen kysyneen vielä kerran, että haluaisinko minäkin nukkua siellä. Sain hädin tuskin sanotuksi ei.”

Aistin seuraavat kaksi vuotta, että jotkut ihmiset koulussa katsoivat minua pitkään. Kerran kun tulin vessaan, kahden tytön keskustelu loppui kuin seinään. Tuntui, että he puhuivat minusta, enkä ymmärtänyt miksi. Abivuonna meillä oli facebook-ryhmä, jossa suunniteltiin powerpoint-esitystä abiriehaan. Sinne piti keksiä opiskelijoihin liittyviä kysymyksiä. En itse liittynyt keskusteluun mitenkään, mutta eräs ilta kaverini lähetti minulle screenshotin keskustelusta. Kundi, jota en edes tuntenut, oli ehdottanut kysymykseksi “Kuka abi pani toisen opiskelijan fajjaa”. Tuntui siltä kuin joku olisi lyönyt minulta ilmat pihalle. Minun teki mieli julkaista samaan ryhmään, että en ole kenenkään fajjaa iskenyt, vaan olen ollut tiedottomassa tilassa, ja oloni on hyväksikäytetty. En kuitenkaan tehnyt niin. En tiedä miten asia oli päätynyt kaikkien tietoon, mutta jonkun silloisen kaverini on täytynyt kertoa juttua eteenpäin. En usko, että mies itse olisi sanonut asiasta sanaakaan. Samat ihmiset varmaan edelleen muistavat minut sinä tyttönä, joka pani Roosan 50-vuotiasta isää.

Tapahtumasta on nyt jo vuosia, ja olen omassa elämässäni hyvässä paikassa. Olen käsitellyt tapahtumaa aikoinaan ammattilaisen kanssa ja päässyt siitä yli. Siitä huolimatta aihe herättää minussa edelleen voimakkaita tunteita. Noin vuosi sitten olin viettämässä iltaa tuttuni luona. Mukana oli hänen muita ystäviään joita en tuntenut. Keskustelu siirtyi jotain kautta seksuaaliseen hyväksikäyttöön. Yksi hänen ystävistään totesi ettei ymmärrä miten pieleen kasvatus voikaan mennä, jos juo itsensä niin humalaan, että päätyy tuollaiseen tilanteeseen. Hän viittasi silloin pinnalla olleeseen uutiseen nuoren naisen raiskauksesta. Minun oli pakko juosta vessaan. Vessassa purskahdin itkuun. Tuntui pahalta kuulla tuollainen mielipide itseni ikäiseltä nuorelta naiselta. Kommentti myös muistutti siitä, että meillä on yhteiskunnassa vielä iso työ edessä vääristyneiden ja uhria syyttävien asenteiden kanssa.

Jälkikäteen se ajatus kyllä edelleen vituttaa, että se mies ei koskaan joutunut vastuuseen teostaan. Rikosilmoitusta en halunnut tehdä, koska ajattelin, että olin kuitenkin jo ylittä-

nyt suojaikärajan ja oikeudessa tilanne olisi ollut sana sanaa vastaan. Se, että kyseessä oli saman lukion oppilaan isä, teki asiasta vielä tukalamman. Minulla oli lisäksi aiempaa koke-musta tämänkaltaisesta oikeusprosessista, enkä kokenut, että olisin jaksanut samaa ruljanssia uudestaan niin lyhyen ajan jälkeen. Jälkikäteen toivon, että sitä jaksamista olisi ol-lut. Toivon myös, että sitä jaksamista löytyisi kaikilta hyväksi-käytön uhreilta. Seksuaalinen hyväksikäyttö ja raiskaus on raukkamaista ja hirveää, eikä se ole koskaan uhrin syytä. Nämä teot eivät lopu jos niihin ei puutu.

”Kai sä nyt vittu aikuisena ihmisenä tajuat, että mitä sun tyttöystävälle on tehty?”

Tiina, 61

Nuoruuteni oli hyvin vaikea, ja murrosikäisenä olin todella uhmakas. Isäni ei ollut koskaan kotona, joten äitini piti yksin katsoa sekä minun että viiden sisareni perään. En ollut näihin aikoihin oikeastaan väleissä isäni kanssa, olin vihainen ja pet-tynyt häneen.

Ensimmäisen kerran kun karkasin kotoa, päädyin erääseen keikkapaikkaan – vähän Tavastian tyyliseen. Kärkyin back-stagen lähettyillä, toiveena saada vähän huikkaa illan bän-dien jäseniltä. Olin innoissani ja tuntui jännittävältä, kun yksi sen ajan suosituimmista artisteista pyysi minut mukaansa. Päädyimme hotelliin, jossa harrastimme myös seksiä. Mitään erityistä pakottamista ei muistaakseni tapahtunut. Tosin olin vain 13-vuotias. Hän oli kolmekymppinen.

Olin karkuteillä muistaakseni kaksi vuorokautta. Asioista on vaikea kertoa yksityiskohtaisesti, niistä on kulunut niin pal-jon aikaa. Lensin artistin mukana tämän yksityiskoneella keikkapaikalta toiselle, välillä käytiin studiolla äänittämässä. Maailma näytti aika erilaiselta 70-luvulla. Ympäriällämme oli jatkuvasti muita aikuisia ihmisiä, mutta kukaan ei kyseen-alaistanut mitä niin nuori lapsi teki miehen matkassa.

Toisella kerralla kun karkasin, lähdimme tämän miehen kanssa laivalla kohti Ruotsia. En muista, pyysikö hänen tii-minsä minua kävelemään heidän edellään laivasta noustes-samme. Ehkä. Satamassa olikin vastassa poliisit. Isäni oli tuolloin vaikutusvaltainen mies, jolla oli paljon suhteita. Luulen, että hän oli saanut vihiä olinpaikastani. Tämä oli vii-meinen kerta kun näin miestä. Kun saavuin Turun satamaan, isäni oli vastassa minua. Pelkäsin, mitä toiminnastani seurai-si. Onneksi vastassa oli rakastava eikä raivoava isä.

Tunsin pitkään todella voimakasta häpeää kaikesta, mitä oli tapahtunut. Vanhemmalla iällä olen saanut olla rauhassa. Ehkä senkin takia on niin sydäntäsärkevää kuulla, että tällais-ta tapahtuu edelleen. Itsenikin olisi pitänyt päästä juttele-maan tapahtumista terapiaan. Onneksi lainsäädäntö on nyky-ään parempi, ja aiheesta puhutaan enemmän.

Reetta, 23

Olin 18-vuotiaana silloisen 22-vuotiaan poikaystäväni ja hä-nen kaverinsa Juuson kanssa kantakapakassa. Illan päätteeksi kutsuimme Juuson luoksemme yöksi, sillä hän oli tullut toi-selta paikkakunnalta, eivätkä julkiset kulkeneet enää siihen aikaan. Asuin tuolloin isäni kanssa. Asunnolle saavuttuamme sammuin aika nopeasti, olimme kaikki hyvin humalassa.

Yhtäkkiä, keskellä yötä heräsin siihen, että sisälläni on penis. Säpsähdin, hyppäsin sängystä ja huusin poikaystäväni nimeä kysyen, että mitä helvettiä sä teet. Riensin vessaan, jossa poi-kaystäväni oli oksentamassa. Tajusin, että sängyssä olikin ol-lut Juuso. Panikoin. Ajattelin, että nyt poikaystäväni luulee, että olen pettänyt. Purskahdin itkuun ja kerroin mitä oli ta-pahtunut. Sitten itkimme yhdessä. Palasimme makuuhuo-neeseen, mutta poikaystäväni ei herättänyt Juusoa, joka oli siirtynyt nukkumaan lattialle. Siirryimme sänkyyn ja kävim-me nukkumaan.

Aamulla oloni oli kamala ja outo. Menin ylös keittämään kah-via. Juuso katsoi formuloita isäni kanssa. Mies, joka raiskasi minut, katsoi formuloita isäni kanssa, eikä poikaystäväni teh-nyt mitään. Juuso lähti vasta iltapäivällä, jonka jälkeen lähetin läheisimmille ystävilleni viestin ja kerroin mitä oli tapahtu-nut. He soittivat kaikki yhdessä hyvin kiihdyksissä ja kysyi-vät, että kai ymmärrän, mitä tässä on tapahtunut. Ystäväni neuvoivat, että minun pitäisi mennä lääkäriin ja tehdä rikosil-moitus. Itse en oikein ymmärtänyt, mitä oli tapahtunut. Ystä-väni vaativat, että saavat puhua poikaystäväni kanssa. “Kai sä nyt vittu aikuisena ihmisenä tajuat, että mitä sun tyttöystäväl-le on tehty?”, he kysivät. Tilanne oli hankala ja kaoottinen, tuntui etten ymmärtänyt mitään. Poikaystäväni vastasi puhe-limeen, että tukee minua päätöksessäni olla lähtemättä mi-hinkään.

Juttelimme vielä myöhemmin tapahtuneesta poikaystäväni kanssa ja tulimme siihen lopputulokseen, että se mitä tapah-tui oli kamalaa ja väärin. Sanoin, etten halua olla tämän ihmi-sen kanssa enää missään tekemisissä, ja poikaystäväni oli sa-maa mieltä. Pari kuukautta myöhemmin he olivat kuitenkin tavanneet ja jutelleet illan tapahtumista, ilmeisesti ihan tove-rillisissa tunnelmissa. Juuso oli tarjoutunut, että voisi tavata kanssani ja selvitellä asioita. En missään nimessä halunnut. Seurustelimme tästä vielä vuoden eteenpäin, mutta Juusoa en enää nähnyt.

Raiskauksen jälkeen en pystynyt enää luottamaan tai olemaan normaalisti poikaystäväni kavereiden kanssa. Muistan, että soitin johonkin auttavaan numeroon kysyäkseni neuvoja ti-lanteeseen. Olisin toivonut, että poliisi tai muu taho olisi voi-nut soittaa Juusolle, jotta hänelle olisi konkretisoitunut, mitä hän oli mennyt tekemään. Sieltä vastattiin, ettei mitään ole tehtävissä, ellen tee rikosilmoitusta. Olin nuori ja minua pe-lotti, eikä tapahtuneesta ollut mitään todisteita.

Kokemus avasi itselleni karun todellisuuden siitä, miten paljon seksuaalista hyväksikäyttöä tapahtuu. Tuntuu, että miehillä on seksuaalikasvatuksessa mennyt joku hy-vin pieleen. Miten voi vaan ajautua tilanteeseen, jossa päättää mennä oman ystävänsä sammuneen tyttöystävän viereen ja aloittaa sänkypuuhat? Jälkikäteen mietittynä myös vituttaa, että poikaystäväni lähti jotenkin selvittä-mään tilannetta kun sen olisi vaan pitänyt ottaa moukari ja paskoa Juuson kusinen bemari. Tuntuu, että hän meni siinä oma etu edellä - piti puhdistaa ilmaa ettei jäisi huo-not välit. Kenenkään ei pitäisi olla tuollaisessa suhteessa.

En itsekään tiedä, miten selvisin siitä, mutta en koe, että asiasta olisi jäänyt sen kummoisempaa traumaa. Tärkein-tä olisi, että jokainen seksuaalirikoksen uhri pääsisi kä-sittelemään kokemaansa ammattilaisen kanssa. Tällaista kokeneella nousee usein jälkikäteen esiin aika isoja ja yl-lättäviäkin oireita, eikä pelkkä kaverien tuki riitä näin isoissa asioissa. Se pitää myös muistaa, ettei hyväksikä-ytön uhri olisi koskaan voinut itse tehdä mitään paremmin tai toisin. Itseään ei ikinä pidä syyttää.

”Edelleenkin, tätä kirjoittaessani tunnen, että muut artikkelin haastateltavat on varmasti raiskattu minua pahemmin”

Janne, 26

Olin yhdeksännellä luokalla, eli noin 15-vuotias. Tuol-loin tiesin jo syntyneeni väärään sukupuoleen. Olin viral-lisesti yhä nainen, mutta näytin ja tunsin itseni pojaksi. Olin yhdessä ensimmäisen tyttöystäväni kanssa. Niihin aikoihin vietin paljon aikaa vanhemman serkkuni kanssa. Hän oli tuolloin 25. Olimme läheisiä, hän oli kuin veli minulle. Olen kertonut illan tapahtumista tätä ennen vain yhdelle ihmiselle. Tästä puhuminen on todella vaikeaa.

Meillä oli tapana pelata tietokonepelejä yhdessä. Sinä il-tana oli taas perinteisen peli-illan aika, ja istuskelimme hänen sohvallaan. Tilanne alkoi nopeasti, serkkuni vaan veti yhtäkkiä munansa esiin. Se oli ihan kamalaa, pani-koin ja jähmetyin täysin. Serkkuni raiskasi minut siinä. En vastustellut, mutta en myöskään suostunut tai ollut siinä mukana. Olin neitsyt tuolloin. Serkkuni tiesi, että seurustelin tytön kanssa. Muistan, että hän kommentoi tekonsa jälkeen, että nyt minulla on jotain mihin verrata.

En ole ollut häneen tämän jälkeen enää missään yhtey-dessä. Olemme kohdanneet varmaan kaksi kertaa tuon il-lan jälkeen. Ne ovat olleet sellaisia tilanteita, että on ollut pakko. Sukujuhlia. Näinä kertoina olemme molemmat esittäneet ettei mitään ole tapahtunut. Niin olen suhtau-tunut tuohon iltaan muutenkin.

Luulen, että minun pitäisi olla humalassa, että pystyisin puhumaan tästä enemmän. Näistä asioista puhuminen ei ole minulle yhtään luonnollista. Tapahtuma on kyllä vai-kuttanut seksuaalisuuteeni. Kun jälkikäteen pohdin asi-aa, koin ja koen edelleen syyllisyyttä. Mietin, että olinko siinä sittenkin mukana, oliko se sittenkin oma vikani. Kun kerroin silloiselle tyttöystävälleni siitä mitä oli ta-pahtunut, hän raivostui minulle. Olin hänen mielestään pettänyt. Se ei auttanut syyllisyyden tunnettani. Nyt kun puhun tästä niin tajuan, että se oli kyllä aika mulkku tyt-töystävä.

Heli, 25

Olin 19-vuotias ja juhlimassa yökerhossa kahden ystävä-ni kanssa. Muistan, että minun ja hänen katseet kohtasi-vat jo alkuillasta. Muutamaa tuntia myöhemmin menin juttelemaan hänelle. Mies oli hauska ja juttu lensi. Hän kysyi, että haluaisinko lähteä hänen kanssaan jatkoille hänen luokse. Vastasin kyllä. Kun olimme kävelemässä hänen asunnolleen, muutin kuitenkin mieleni ja sanoin, että saattaisin hänet kotiin ja lähtisin sitten myös itse ko-tiin. Hän yritti taivutella minua jäämään.

Kun pääsimme hänen sisäpihalleen, hän alkoi tivaamaan minulta miksi en halua tulla sisälle. Samalla hän alkoi pai-namaan minua seinää vasten. Se alkoi sattumaan. Pelkä-sin, olihan hän minua isompi mies. Yhtäkkiä tuntui, kuin olisin lähtenyt kehostani, ja minä vaan jäädyin paikalleni. Sitten hän raiskasi minut. Siinä sisäpihalla, keskellä yötä. Tuijotin taivasta ja rukoilin, että hän lopettaisi nopeasti. Hän kuiskasi korvaani, että olen lutka, joka ansaitsee tä-män. Lopetettuaan hän lähti sisälle kotiinsa nukkumaan. Muistan hänen kysyneen vielä kerran, että haluaisinko minäkin nukkua siellä. Sain hädin tuskin sanotuksi ei.

Muistan romahtaneeni polvilleni siihen sisäpihalle jäätyäni yksin. Soitin ystävilleni, että tulevat tapaamaan minua läheiselle torille. He olivat onneksi lähistöllä juhlimassa. Jouduin konttaamaan ensiaskeleet, sillä en saanut itseäni ylös. Pääsin kuitenkin kävelemään torille ja muistan, että ystäväni lohduttivat minua. Sitten se mies, joka oli juuri raiskannut minut, ilmestyi samalle torille. Hän sanoi, ettei ymmärtänyt tehneensä jotain väärin. Hän vaikutti aidosti järkyttyneeltä ja surulliselta. Hän sanoi olevansa pahoillaan, jos minä ”ymmärsin väärin”. Olin todella hämmentynyt, enkä tiennyt, mitä tekisin. Sitten hän kai lähti. Tässä vaiheessa oli jo aamu, joten minä ja kaksi ystävääni menimme aamubussilla yhdessä kotiin nukkumaan.

”Mitään erityistä pakottamista ei muistaakseni tapahtunut. Tosin olin vain 13-vuotias. Hän oli kolmekymppinen”

Kuvassa näkyy muistokirjoitus.

Tapahtuneen jälkeen tuntui, kuin osa minusta olisi kuollut. Elin ensin aikamoisessa kieltämisessä. Olin käynyt terapiassa jo ennen tapahtunutta, mutta lopetin sen seinään, kun minut raiskattiin. Ennestäänkin jo alhainen itsetuntoni romahti pohjamutiin. Välillä kadun, etten aluksi yrittänyt tehdä enemmän käsitelläkäkseni asiaa. Minusta tuntui kuitenkin tärkeältä kertoa siitä muille, kun en itse tiennyt mitä tehdä. Halusin, että tuntuisi normaalilta puhua tapahtuneesta. Jälkeenpäin minua on myös nolottanut. Kerran yksi entinen kaverini pyysi kertomaan yksityiskohtaisesti, mitä oli tapahtunut. Kerrottuani hän sanoi, että ”Ai, sut oikeasti raiskattiin. Luulin vaan että olit kännissä jonkun miehen kanssa ja sä liioittelit”. Myöhemminmenin kotiin itkemään, kun kuulin elävästi kuinka se mies kuiskasi korvaani, että olin lutka, joka ansaitsi sen. Minua hävetti niin paljon.

Kirjoitus muistokirjoituksesta.

Vuosi sitten näin hänen kuvansa erään lehden kannessa. En aluksi tunnistanut hänen kasvojaan, mutta vatsaani väänsi. Sitten tajusin, kuka oli kyseessä. Siinä hetkessä sain elämäni ainoan paniikkikohtauksen.

Kirjoitus muistokirjoituksesta.

Nykyään tapahtunut ei kuitenkaan vaivaa enää samalla tavalla. Vuosien jälkeen itsetuntoni on jo parantumassa. Pelkäsin, että olisin jotenkin tosi surullinen kirjoittaessani tätä tekstiä, mutta en oikeastaan ole. Olen hyväksynyt, että tämä tapahtui minulle, enkä halua enää katsoa taakse.

Kirjoitus muistokirjoituksesta.

Minua on järkyttänyt se, kuinka monella naisella on samanlainen tarina kerrottavana. Hyväksikäyttö ei yleensä tapahdu niin, että iso paha setä hyökkää puskan takaa ja raiskaa pahaa-aavistamattoman naisen. Hyväksikäyttäjä on yleensä joku jo ennestään tuttu, mikä voi tehdä kokemuksesta entistä järkyttävämmän. Toivoisin, että uhrit pystyisivät puhumaan kokemuksistaan, ja että apua olisi helpommin tarjolla. Toivoisin, että hyväksikäytön kokemukseen liittyvästä vihas- ta ja häpeästä voitaisiin puhua avoimemmin, sillä se oli mi-

nulle kaikkein raskainta. Toivoisin, että muistettaisiin, että myös mies voidaan raiskata eikä se ole mikään vitsin aihe.

Kirjoitus muistokirjoituksesta.

Kaisa, 58

Kirjoitus muistokirjoituksesta.

Kukaan ei oikein jaksanut tai ehtinyt pitää minusta huolta, kun olin pieni. En ollut koskaan tavannut isääni, ja äitini oli usein kiireinen. Joskus asuin setäni ja hänen vaimonsa luona, joskus jossain muualla. Osa suvustani oli erittäin usko- vaisia, ja naisten katsottiin usein olevan vain synnyttäjiä. Lapsuudestani ja nuoruudestani muistan paljon minuun ja muihin kohdistunutta seksuaalista hyväksikäyttöä.

Kirjoitus muistokirjoituksesta.

60-80-luku

Perhetuttumme, olisikohan hän ollut äitini serkku, oli korkeasti kunnioitettu mies ja tärkeä yhteisön jäsen. Hän kuitenkin hyväksikäytti lapsia ja nuoria. Minua hän iski monta kertaa ihan lapsesta nuoreen naiseen asti. Heidän kotinsa ilmapiiri oli pelottava, ja kaikki tiesivät mitä siellä tapahtui. Uskon, ettei hän jättänyt omiakaan lapsiaan rauhaan – ehkä juuri sen takia koko perhe pelkäsi ja kunnioitti häntä niin paljon. Kun perheen äiti ei jaksanut enää synnyttää lisää lapsia, hän järjesti itselleen keskenmenoja. Abortti tai ehkäisy eivät olleet vaihtoehtoja.

Kirjoitus muistokirjoituksesta.

Olin noin 13-vuotias, kun asuin taas äitini kanssa. Äidilleni oli erittäin tärkeää olla pidetty. Eräänä iltana naapurin miehet pyysivät äitiäni mukaan juhlimaan ja saunomaan heidän kanssaan. Äitini otti minut mukaan, vaikka en olisi halunnut. Ilta kului ja juhliminen yltyi. Illan aikana nämä miehet esimerkiksi pitivät minua sylissä ja kehuivat, kuinka kaunis minusta oli tulossa. He koskettelivat koko kehoani ja naureskelivat. Oma äitini oli tämän koko ajan vieressäni. Hän vain naureskeli ja kuherteli miesten kanssa. Äitini ei ollut huolestunut tai peloissaan, vaan ennemminkin ylpeä siitä, että nämä miehet pitivät minua kauniina.

Kirjoitus muistokirjoituksesta.

Kun olin 16-vuotias, äitini piti taas illanistujaiset kotonamme. Olin väsynyt, enkä halunnut juhlia näiden tuntemattomien miesten kanssa. Minulla oli koulua seuraavana päivänä, ja halusin mennä nukkumaan. Yöllä yksi näistä miehistä tuli minun viereeni nukkumaan. Hän oli arviolta 60-vuotias. Tein jotain minulle epätyypillistä ja suutuin – huusin hänelle niin pitkään, että hän poistui. Tästä käytöksestä äitini suuttui minulle. Hän suuttui minulle sen takia, että olin huutanut ja häättänyt vieraamme ulos.

Kirjoitus muistokirjoituksesta.

80-luku
Olin parikymppinen kun lähdin yksin matkustamaan Eurooppaan. Tähän aikaan liftaaminen oli tavallista, joten niin minäkin tein. Oli ehkä tyhmää liftata yksin vaaleana naisena, mutta en osannut olla huolissani. Itävallassa matkustin paikallisen rekkakuskin kyydissä. Olin nukkumassa rekan takapenkillä, kun ajoimme vuoristossa. Jossain vaiheessa rekka-kuski pysäytti auton ja tuli luokseni. Hän alkoi koskettelemaan minua ja sanoi jotain siihen suuntaan, että ”mitäs me

tässä odotellaan”. Hän selvästi oletti, että saisi minulta seksiä. Olin yksin vuoristossa isokokoisen, tuntemattoman miehen kanssa. Suutuin kuskille suunnattomasti – kiroilin ja huusin hänelle suomeksi. Yllätyksekseni mies pelästyi ja pyysi anteeksi väärinkäsitystä. Hän ei enää koskenut minuun ja päästi minut pois seuraavassa kaupungissa. Rakastan kertoa tätä tarinaa, koska onnistuin pelästyttämään tämän miehen vahvalla reaktiollani. On tosin surullista, että tunnen ylpeyttä asiasta, jota ei saisi koskaan tapahtua.

Kirjoitus muistokirjoituksesta.

Vaikka olen ollut haavoittuvaisissa tilanteissa koko elämäni, olen ylpeä, että olen osannut ja pystynyt vastustamaan sekä reagoimaan. Uskon, että vanhempieni epäonnistuminen minun huolenpidossa ja suojelemisessa on johtanut siihen, että uskallan reagoida. Minun on pitänyt opetella se itse ihan pienestä lapsesta asti, koska kukaan ei ole ollut takaamassa turvallisuuttani.

Kirjoitus muistokirjoituksesta.

”Miehellä ei kulttuurissamme ole tilaa tai mahdollisuutta tulla heterosuhteessa raiskatuksi, ja juuri siitä syystä kärsin oman raiskaukseni traumasta erityisen raskaasti.”

Kirjoitus muistokirjoituksesta.

Henri, 34

Kirjoitus muistokirjoituksesta.

Olin 24 ja alkanut hiljattain seurustelemaan vakavasti ensimmäistä kertaa elämässäni. Minulla oli ”kehonormista” poikkeavana huono itsetunto ja kehonkuva, enkä ollut sinut itseni kanssa seksuaalisesti. Muutamista lyhytaikaisista suhteista huolimatta en ollut koskaan harrastanut seksiä, enkä edes masturboidessani osannut kuvitella itseäni seksuaalisesti aktiiviseksi ihmiseksi.

Kirjoitus muistokirjoituksesta.

Tuore tyttöystäväni oli minua kokeneempi, ja halusi yhdyntää kanssani. Lähes kaikki muu läheisyys välillämme oli tervetullutta, mutta kammosin sukupuolielimeeni koskemista; säikähdin, vetäydyin kuoreeni, hätäännyin ja lamaanuvin. En saanut erektiota, tai se ei kestänyt, koska en tuntenut olevani turvassa tai hyväksytty.

Kirjoitus muistokirjoituksesta.

Kumppanini tiedotti pian vaativansa yhdyntää, ja sanoi, että terveessä parisuhteessa on terve seksielämä; mikäli en anna hänelle, lähtee hän hakemaan seksiä ”kyliltä.” Menin entistä enemmän kuoreeni, itkin yksin ollessani, tärisin ja voin pahoin. Mietin mikä minussa on vikana, sillä miehen tulisi kyetä ja toimia.

Kirjoitus muistokirjoituksesta.

Eräänä iltana makasimme jälleen vierekkäin, suutelimme ja hän kosketteli minua. Sain erektion. Makasin kauhusta lamaantuneena paikallani nieleskellen itkua kun hän siirtyi yhdyntään kanssani. Tilanne ei kestänyt kauaa, olin lukossa kehossani ja menetin pian erektioni. Hän huokaisi raskaasti ja

siirtyi paikalleen pettyneenä. Tuona iltana olin ”suorittanut” ensimmäisen yhdyntäni.

Kirjoitus muistokirjoituksesta.

Myöhemmin pakotin askel askeleelta itseni oppimaan harrastamaan seksiä. En ymmärtänyt enkä kyennyt vaatimaan normaalin parisuhteen dynamiikkaa, tarvitsemaani tilaa, tai sitä henkistä tukea jota terveessä parisuhteessa annetaan. Minua toruttiin, syyllistettiin ja pakotettiin sen sijaan, että minua olisi hyväksytty ja autettu; tunteilleni, peloilleni ja traumoilleni ei annettu tilaa. Opin kuitenkin hiljalleen suoriutumaan, vaikka seksielämämme oli aina vaikeaa.

Kirjoitus muistokirjoituksesta.

Seurustelimme vuosia ja menimme myös naimisiin. Joskus sanoin hänelle, että mikäli sukupuoliroolit olisivat suhteemme alussa olleet päinvastaiset, olisi tuota iltaa sanottu raiskaukseksi. Jos mies sanoisi ujolle, heikkoitsetuntoiselle naiselle, että tämän on estoistaan huolimatta pakko antaa seksiä, ja lopulta ottaisi tämän katatonisessa tilassa, ei kukaan pitäisi tätä minään muuna kuin raiskauksena. Kumppanini nauroi ja sanoi, että niinhän se varmaan olisi.

Kirjoitus muistokirjoituksesta.

Erosimme lopulta. Suhde oli koko ajan ollut vinoutunut, ja syytin siitä edelleen itseäni. Kärsittyäni vuosia hakeuduin lopulta psykoterapiaan. En ollut pystynyt puhumaan tapahtuneesta edes ystävilleni, sillä niin suuri oli yhteiskunnallinen ja kulttuurinen stigma siitä, millainen miehen ja naisen välinen seksuaalinen dynamiikka on. ”Kaikki tietävät,” että heterosuhteessa miestä ei voi raiskata.

Kirjoitus muistokirjoituksesta.

Kun sain viimein kuukausien hoitosuhteen jälkeen sanottua psykoterapeutilleni ääneen, että minut oli raiskattu, itkin hysteerisesti koko lopputunnin. Edelleenkin, tätä kirjoittaessani tunnen, että muut artikkeliin haastateltavat on varmasti raiskattu minua pahemmin, ja että kokemukseni ei ansaitse tilaansa. Minähän olin kumppanini kanssa, ja etenkin jäin tuohon suhteeseen – jotenkin siis siunasin tapahtuneen. Intersektioistani huolimatta minulla ei miehenä pitäisi olla mitään valittamista.

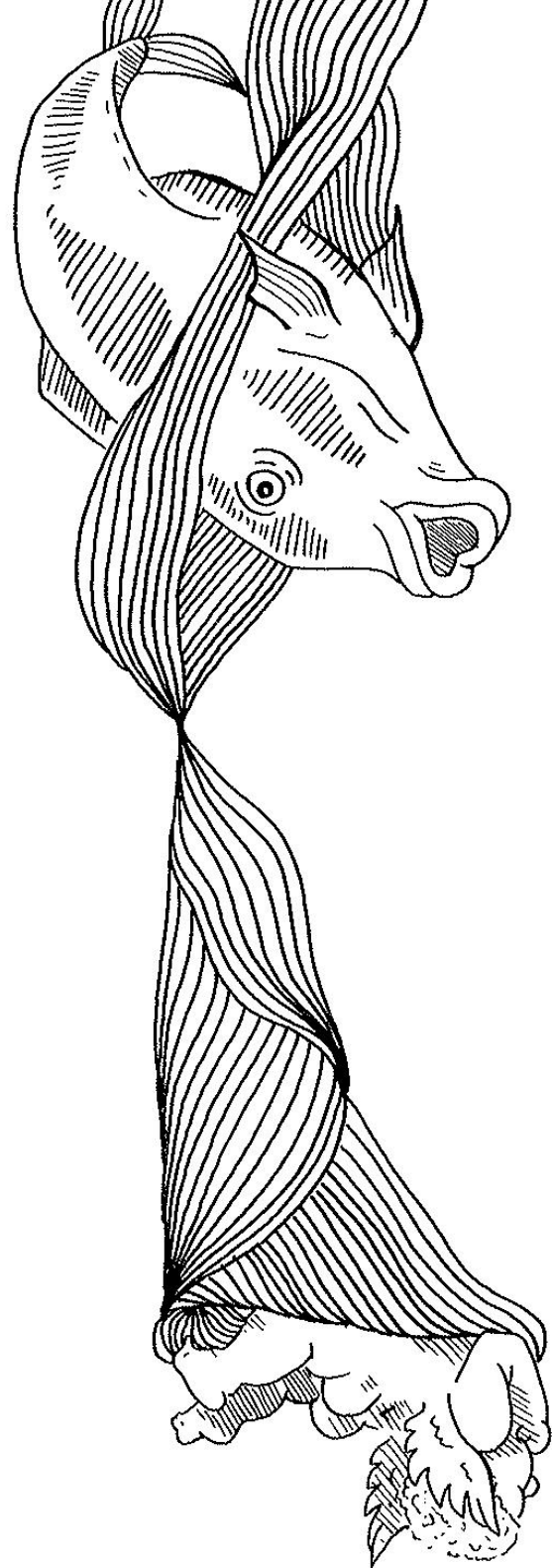
Kirjoitus muistokirjoituksesta.

Kun näen esimerkiksi televisiossa vitsin miehen raiskaamisesta, tulee sisälleni todella kurja tunne. Samaan aikaan pyrkii esiin trauma, ja toisaalta häpeä traumastani, jolle en tunne olevan oikeutusta tai sijaa. Miehellä ei kulttuurissamme ole tilaa tai mahdollisuutta tulla heterosuhteessa raiskatuksi, ja juuri siitä syystä kärsin oman raiskaukseni traumasta erityisen raskaasti.

Kirjoitus muistokirjoituksesta.

*Henkilöiden nimet ja tarkat iät on muutettu henkilöllisyyden suojaamiseksi.

Teksti: Frida Mäkelä
Kuvat: Vilma Myöhänen

Vartin läisyys

sinua odotan.

kello ei ole vielä paljon, ja

yhdessä oleminen on yksinäisyyden paras muoto

odottaminen, kuin karhu nuolisi korvaa

ja se tekee minut levottomaksi.

-Joonas Lahti

Aloita kielletty leikki

Ota liian märkä kylpy

Osta yksi karkki

Tee pateettinen laulu

Ole autuas

ja

Mieti siitintä

-Jenniina Nurmela

Rakkaudella Kaitseva Aika

**Henki virtaa pyörteinä yllä
sen tuhannet läpikuultavat käärmeet
valuvat pääläeltä sisään
juoksevat varpaiden lävitse**

**eikä ilma ole koskaan tuntunut
näin täydeltä**

**Olemme astuneet Odottajan Aikaan
rinnuksista seinälle nostettuina
uhattuina, kohotettuina
meiltä odotetaan**

**Hiljainen hetki tuomiosalissa
jonka kaitsevat katseet
riisuvat meidät valheistamme
joita puristamme tärisevin rantein**

**Tunnustus
on aika
nähdä umpikujamme**

**Versot nostavat voiman maasta
tanssivat vaiettujen tuntojemme tahdissa
sille miten pelkäämme astua esiin
leikistämme, johon pakenimme elämää**

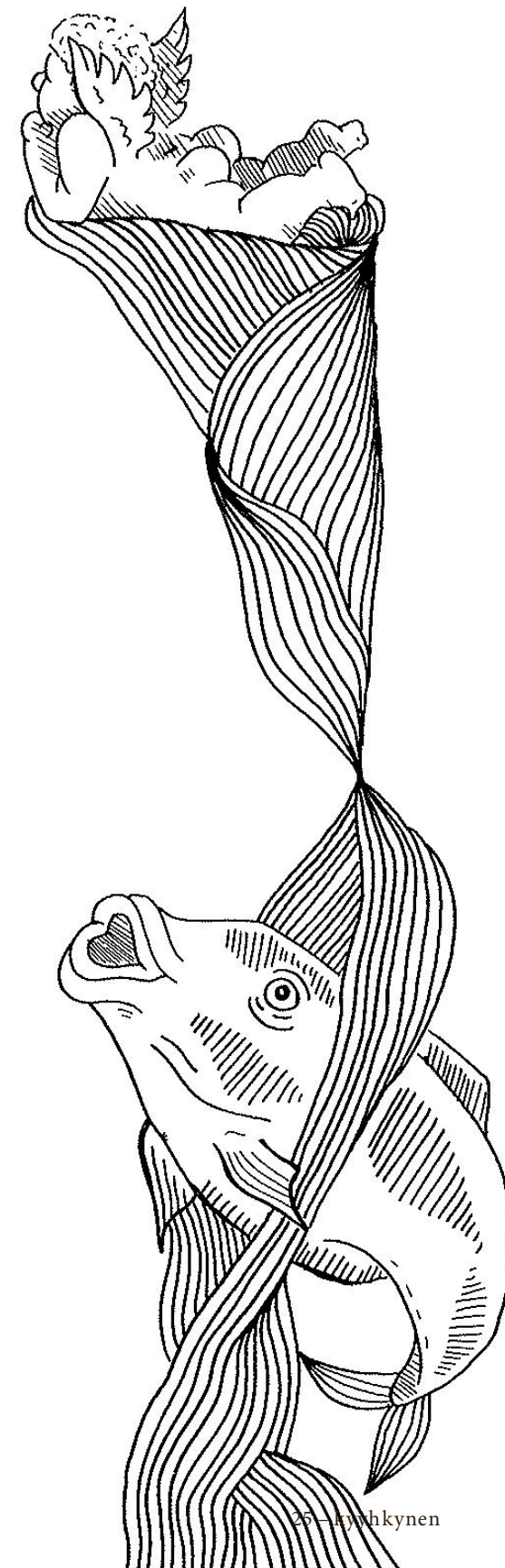
**todellista velvollisuuttamme
jonka hukutimme keksittyihin tehtäviimme
huomaamattamme
kierryimme itseemme solmuun**

**Ja nyt
kuin kuikuilevat kuutamon lapset
me kurkimme ikkunoista
odotamme padon murtaajaa
joka avaisi virran**

**jotta viimein saisimme tunnustaa
halumme elää
kuten tiedämme**

sen olevan mahdollista

-Marleena Arianna

LIITTO TUKEE SINUA OPISKELUSSA JA TYÖSSÄ

www.akiliitot.fi

PAPPISLIITTO PRÄSTFÖRBUNDET

SUOMEN
TEO
LO
GI
LIITTO